

Kadyanshi ka Shinga ka Yahaya

Ukukpa u kadyanshi

Yahaya, uza da korongi tagarada u na vi u rongo ta evu n Yesu a'ayin a da Yesu yain manyan ma ne pini na a likimba. An nala u wurai, Yahaya tuwa ta u wokoi uzapige a asuvu a atoni a Yesu. A tagarada u na vi, u yan ta kadyanshi ka ili i'ya i gitai an wari kabolo n Yesu.

A tagarada u na vi tsa wene ta ili i'ya Yesu dansai n i'ya u yansai an wari kabolo n ama. Tsa wene ta alabari a uka u aza a Samariya uza da u wushai mini ma unaka uma ma Yesu, uka da a kanai n unyushi u cingi, kaje ka ne Li'azaru uza da u 'yangasai a ukpa, n ili i roku ushani i'ya u yansai. Yesu isa ta kaci ka ne "Mpa" kala ka lakai uwulukpi ka Kashila a kaletsu ka aza a Yahuda. U wenike ta iryoci ushani i'ya ya wenike an eyi kaliniki ka shinga ka, kpam aya katyaci ka mayun. Yahaya wenike ta ikunesavu i shindere i'ya Yesu yain i'ya i wenikei tyoku da Yesu wari. U te a asuvu a le u da, an Yesu tanasai kawunu, wa ta tyoku u tata u ne, uza da bawu wa asaka manyan ma ne.

Yahaya korongu ta ili i na yi tsara ama a pityanangu n Yesu, kpaci aya Kawauwi. A masala ma 3 makpanda ma 16, tsa wene ta kadyanshi ka ucira ka ka wenike tyoku da Kashila ka ciga ama a asuvu a likimba u na. Cinda Yahaya wenei ili i na yi n a'eshi a ne, u gan ta tsu wushuku n ili i'ya u danai vi mayun da.

Ili i'ya i'ari a tagarada u na vi

Ushipa adama a ucikpala udani vi (1:1-18)

Akani a Yahaya Kalyuɓugi (1:19-34)

Yesu dangasai atoni a ne a kagita (1:35-51)

Ikunesavu i shindere i Yesu (2:1-12:50)

A'ayin a shindere a makorishi a Yesu: Ukondo u
ne n ukpa u ne (13:1-19:42)

Yesu wa ta n uma (20:1-10)

Yesu wenikei kaci ka ne a asu u atoni a ne
(20:11-21:25)

Udani u da u tsu naka uma

¹ Kahu a yain likimba, Udani* wa ta pini. Wa ta
kaɓolo n Kashila, kpam dem Kashila ka.

² A kagita wa ta kaɓolo n Kashila.

³ U yan ta ili i'ya i'ari pini gba, ili i'a la i'ya bawu
u yain wa.

⁴ Aya kami ka uma, kpam uma u nala vi u tuko
ta ama katyashi.

⁵ Katyashi ki ka wakana ta a asuvu a karimbi,
kpam karimbi ki ka fuda ka cimbusa ka wa.

⁶ Kashila ka suku ta vuma roku, uza da a ka isa
Yahaya,† n kadyanshi.

⁷ U tuwa ta u tonuko ama ukuna u mayun u
katyashi vi, tsara ya dem u pityanangu adama a
ili i'ya u danai vi.

* **1:1** Aza a Yahuda a bidya ta Udani vi Kashila ka, kpaci caupa de
a tsu isa kala ka Kashila karara wa, shegai “Udani” ko “Tata.” A
mkpanda n 10 n 14 n wenike tsu ta an Yahaya wa dansa a kaci ka
Yesu an u yankai “Udani” manyan. † **1:6** Yahaya u makpanda ma
na mi Yahaya Kalyuɓugi da, Yahaya kasuki uza da korongi tagarada
u na vi u da wa.

⁸ Aya katyashi ki wa, shegai u tuwā tā u tonuko ama ukuna u mayun u katyashi vi.

⁹ A'ayin a ɗa baci katyashi ka mayun ki ka tuwāi a likimba, ka naka tā ama gba katyashi.

¹⁰ Udani vi wari tā a likimba, kpm Kashila ka yan tā manyan n eyi an u yain likimba, kpm gba n nala ama a likimba a reve yi wa.

¹¹ U tuwā tā a uyamba u ne, shegai ama a ne a wusha yi wa.

¹² Ama roku a wusha yi tā, kpm a wushuki n eyi. Adama a nala u zuwa le a wokoi mmuku n Kashila.

¹³ A'ayin a ɗa isheku i le i matsa le a likimba, ilimaci i nala i zuwa le a woko mmuku n Kashila wa. Kashila ka ka zuwa le a wokoi mmuku n ne.

¹⁴ Udani vi u woko tā vuma, kpm u rongoi n atsu. Wa tā ushadangi n ukuna n shinga n u mayun. Tsu wene tā tsupige tsu ne; wata, tsupige tsa u wushai vi, kpaci aya koshi Maku ma Tata.

¹⁵ Yahaya dana tā ukuna u mayun a kaci ka Udani vi, kpm u tonukoi ama, “Uza ɗa n yanka ɗa kadyanshi a kaci ka ne aya gai na vi, ‘Uza roku ɗa pini wa tuwā a kucina ku va, u la mu tā tsupige, kpaci wa tā pini kahu mpa.’ ”

¹⁶ Adama a nala, uciga u ɗa wa ciga tsu cika ɗa u tsu yansaka tsu ukuna u shinga,† kpm u tsu zuwusuka tsu tā unā u shinga maco.

¹⁷ Musa ɗa tukoi ama Mele, Yesu Kawauwi kpm u tukoi ama ukuna u shinga n u mayun.

¹⁸ Kotsu uza wā la u wenei Kashila wa. Shegai Maku mi ma zuwa tā ama a revei tyoku ɗa Kashila kari, kpaci aya koshi Maku ma mari ili i te n Kashila ki, kpm wari evu n Tata.

*Yahaya Kalyubugi danai ukuna u Yesu
(Matiyu 3:1-12; Marku 1:1-8; Luka 3:1-18)*

¹⁹ Azapige a aza a Yahuda a Urishelima a suki adarakpi n aza a Levi ubana ara Yahaya a weci yi ko ya wari.

²⁰ Yahaya kpaḍa le uwushunku wa, shegai u dansai n ele karara, “Mpa Kawauwi ki wa.”

²¹ Aku a wece yi, “Ada baci Kawauwi ki wa, ada yai? Ada Iliya‡ vi?”

U wushunku le, “A'a, mpa wa.”

A doku a wece yi, “Avu Matsumate§ ma a dangasai vi ma?”

U wushuki, “A'a, mpa wa.”

²² Aku a doku a wece yi, “Ada yai? Wushunku tsu tyoku da tsa ba tsa tonuko aza da a suku tsu. Ya vu bidyai kaci ka vunu?”

²³ Yahaya wushunku le n kadyanshi ka Ishaya matsumate:

“Mpa kalagatsu ka ka salasa a kakamba, n ka dansi,

‘Lapulai ure adama a Asheku a da a ka tuwa!’ ” ◇

²⁴ Afarishi a da a suki atsumate yi.

²⁵ A wece yi, “Ada baci Kawauwi, ko Iliya, ko Matsumate ma a dangasai vi wa, nida va lyubugusu ama naha?”

²⁶ Yahaya wushunku le, “Mpa n mini ma ma lyubugusu, shegai n gogo-na naha uza roku da pini a asuvu a kakuma ka ama uza da bawu i revei.

‡ **1:21** Adama a da Kashila ka bidyai Iliya ubana a zuba n uma u ne, da aza a Yahuda a'ari a uvana ugono u ne. § **1:21** Musa yan ta kazuwamgbani n aza a Isara'ila u da Kashila ka sukunku le ta Matsumate tyoku u ne. Pini nala, aza a Yahuda a'ari a uvana Matsumate mi. ◇ **1:23** Isha. 40:3.

27 Aya uza da wa tuwa a kucina ku va. Mpa n ratsa n surukpa isirikatsu i akpata a ne wa.”

28 Yahaya wa lyubugusu ama a ilyuci i Batani, kasana n Agata a Urudu nte ili i na yi i gitai pini gba.

Yesu da Maku ma Kondom ma Kashila

29 An kain ka wansai, Yahaya wenei Yesu, an wa gawunsa n eyi, aku u tonukoi ama, “Maku ma Kondom ma Kashila† ka yankai manyan tsara u cimbusuka ama a likimba unyushi u cingi u le ma na.

30 Aya gai ma dansaka an n danai, ‘Uza roku da pini wa tuwa a kucina ku va, u la mu ta tsupige, kpaci wa ta pini kahu mpa.’

31 Mari n reve an aya wa, shegai mari ulyubugusu n mini tsara n zuwa aza a Yahuda a reve ko aya yai.”

32 Aku Yahaya danai, “N wene ta Kulu Keri ku wutai a zuba ku cipai ara ne yavu kadya ku woko yi pini.

33 Mari n reve an aya wa, shegai an Kashila ka suku mu n lyubugu ama n mini, da u tonuko mu, ‘Vu wene baci Kulu Keri ku cipai ara uza roku aku ku woko yi pini, vuma u nala vi aya ya vana vi. Aya wa lyubugu ama n Kulu Keri.’

34 N wene ta ili i nala yi i gitai n Yesu. Adama a nala, n tonuko da ukuna u mayun, aya Maku ma Kashila mi.”

Atoni a Yesu a kagita

35 An kain ka wansai, Yahaya pini n u lyubugusi ama kabolo n ama a re a asuvu a atoni a ne,

³⁶ aku u wenei Yesu wa wala, u danai, “Maku ma Kondom ma Kashila ma gai na vi!”

³⁷ An atoni a re yi a panai Yahaya danai nala, a tonoi Yesu.

³⁸ An Yesu kpatalai u wenei a ka tono yi, u wece le, “Ndyā ya bolo?”

Aku a wushuki, “Rabbi,† nte va rongo?” (“Rabbi,” wata, “Kawenishiki.”)

³⁹ U wushunku le, “Tuwaï i wene.” (A'ayin a nala yi evu n ulapa u uwule u nishi u ɗa u kaara.) Aku a lazai n eyi a wenei asu vi, a rongoi pini hal kaara ka rukpai.

⁴⁰ Uza te a asuvu a atoni a re yi aya Andurawu utoku u Simo Bituru uza ɗa a'ari tata u te.

⁴¹ Ili i'ya Andurawu gitai uyan i'ya u zamai utoku u ne vi u tonuko yi, “Tsu wene ta Kawauwi ka a yanka tsu kazuwamgbani ki!” (N Tsiyahuda a yanka ta manyan n “Kawauwi” kpam ili i'ya i te n udani u “Kirisiti” n Tsiheline.)

⁴² Aku Andurawu bidyai utoku u ne vi ubana ara Yesu.

Yesu kondono yi u danai, “Aɗa Simo, kala ka tata u vunu ka Yahaya. A ka isa vu ta Kefa.” (“Kefa” ili i te i'ya n “Bituru.”)*

Yesu dangasai Filibu n Nataniya

⁴³ An kain ka wansai, Yesu yawunsai u bana a Galili. Aku u ba u cinai Filibu, u tonuko yi, “Tono mu.”

⁴⁴ Besaida ɗa ilyuci i Filibu, n ilyuci i Andurawu n Bituru.

⁴⁵ Filibu ba u boloi Nataniya, aku u tonuko yi, “Tsu wene ta vuma ɗa Musa korongi ukuna u ne a

* **1:42** Kalen ka a'ala a Kefa n Bituru ka “katali.”

Mele mi. Kpam dem ntsumate n korongu t̄a ukuna u ne. Aya Yesu maku ma Isuhu, kpam ilyuci i ne i'ya Nazara.”

⁴⁶ Shegai Nataniya wece yi, “Ili i shinga i'la la ya wuta a Nazara?”

Filibu wushunku yi, “Tuwa vu wene.”

⁴⁷ An Yesu wenei Nataniya wa ra6a evu n eyi, aku u danai, “Eyi na matsikaya ma aza a Yahuda ma mayun ma. Uza maryafuka da wa.”

⁴⁸ Nataniya wece yi, “Nida vu yansai vu reve mu?”

U wushunku yi, “Kahu Filibu isa vu, n wene vu ta a kulu ku madanga ma kapopi.”

⁴⁹ Aku Nataniya tonuko yi, “Kawenishiki, avu Maku ma Kashila ma. Ada Magono ma aza a Yahuda.”

⁵⁰ Yesu danai, “Wushuku da vu wushuki na mpa an n tonuko vu n wene vu ta a kulu ku madanga ma kapopi? Va wene ta ili i'ya i lai i naha ug-bonguro.”

⁵¹ U tonuko le kpam, “Mayun n tonuko da, Ya wene ta zuba u kukpa kpam atsumate a zuba a Kashila n a yuwi n a cipi a zuba u Maku ma Vuma.”

2

Yesu zuwai mini ma wokoi mini ma cinwi

¹ Pini nala, a kain ka tatsu, a ka yan abiki a iyolo a ilyuci i Kanan u Galili. Mma u Yesu wa ta dem pini a asu vi.

² A libana ta dem Yesu n atoni a ne.

³ An mini ma cinwi mi ma kotsoi, aku mma u Yesu u tonuko yi, “Mini ma cinwi mi ma kotso de.”

⁴ Yesu wushunku yi, “Mma, ndya i zuwai va damgbaraṣa mu naha? Kotsu a'ayin a va a yan wa.”

⁵ Mma u ne u tonukoi agbashi yi, “Yanyi gba ili i'ya u tonuko da i yain.”

⁶ Caupa, Kashila ka naka ta aza a Yahuda mele tyoku da a ka yansa kuza. Adama a nala, aza a kuwa yi a'a ta na mmuru n mini n teli n da a shei a atali. Maru dem ma gbonguro ta hal ma fuda ta ma bidya evu na nlanda n mini n teli.

⁷ Yesu tonukoi agbashi yi, “Shadangi mmuru mi n mini.” Aku a shadangi n da tipi-tipi.

⁸ U tonuko le, “Gogo-na kenei i banka uzapige u abiki vi.”

Aku a yain tyoku da u tonuko le a yain.

⁹ An uzapige vi u pedei, aku u wenei ma gono de mini ma cinwi. U reve tani asu u da mini ma cinwi mi ma wutai wa, shegai agbashi a da a tukoi ma vi a reve ta. Aku u isa valisavu vi,

¹⁰ u tonuko yi, “Mini ma cinwi ma shinga ma a tsu gita a tuko, a'ayin a da baci ama a sosoi, aku a tuko ma bawu ma cinai ma kagita kayanyan. Shegai avu vu sokongu ta mini ma cinwi ma shinga mi she gogo-na!”

¹¹ A Kanan u Galili da Yesu yain ukunosavu u kagita u ne. Nte da u wenikei pini tsupige tsu ne, kpam atoni a ne a wushuki n eyi.

¹² An nala wurai, aku u lazai ubana a ilyuci i Kafarnahum kabolo na mma u ne, n atoku a ne, n atoni a ne. A rongo ta pini a'ayin kenu.

*Yesu lokoi aza a tsilaga a Kuwa ku Kashila
(Matiyu 21:12-13; Marku 11:15-17; Luka 19:45-46)*

13 Yesu banai a Urishelima, kpaci a'ayin a Abiki a Upasamgbana a yan de evu.

14 An u uwai a Kuwa ku Kashila ki, aku u cinai aza a udengishe anaka, na nlala, na ntambara. U wenei aza da a tsu dusukusu a asu u iteburu i le n a savadasi ikebe icun kau-kau.

15 U zamai a'awun u cai kaban u yain kajaɓu. U lokoi ama yi pini a Kuwa ku Kashila ki, kaɓolo na nlala n le n anaka a le dem. U mutsukpusai iteburu i aza da a ka savadasa ikebe u wacinsai ikebe yi.

16 U tonukoi aza da a ka dengishe ntambara, “Takpai ili i na yi pini na! Kotsu i gonuko kuwa ku Tata u va kuden wa!”

17 An nala gitai, aku atoni yi a cibai n ili i'ya a korongi caupa a asuvu a Tagarada u Kashila: “Adama a uciga u da ma ciga kuwa ku vunu cika, u da wa zuwa mu n kuwa.” ◇

18 Azapige a aza a Yahuda a wecei Yesu, “Ukunosavu u eni u da va yan tsara u wenike tsu tyoku da vu tsarai ucira u uyan ili i na yi?”

19 U wushunku le, “Wasai kuwa ku Kashila ku na ki, ma ma ta ka kpam a asuvu a a'ayin a tatsu.”

20 A wushunku yi, “An a gitai kuma ku Kuwa ku Kashila ku na ki, a yan ta ayen amangare n a teli kahu a kotso ka! Nida va fuda va ma ka a asuvu a a'ayin a tatsu?”

21 Shegai an Yesu danai “kuwa ku Kashila ki,” ikyamba i ne i'ya wa dansaka.

22 A'ayin a da u tuwai u 'yangai a ukpa, da atoni yi a cibai u tonuko le ta ukuna vi. Aku a

wushuki gba ili i'ya Yesu dansai n i'ya a korongusi a Tagarada u Kashila.

Yesu reve ta tyoku da ama a'ari

²³ An Yesu wari a Urishelima adama a Abiki a Upasambana yi, ama ushani a wushuku ta n eyi kpaci a wene ta ikunesavu i'ya u yansai.

²⁴ Yesu reve ta tyoku da atakasuvu a ama a'ari, adama a nala u wushuku u asanka le kaci wa.

²⁵ Adama a da u revei atakasuvu a ama gba, she kpam uza u tonuko yi ukuna u roku a kaci ka uza wa, kpaci eyi n kaci ka ne u reve ta ili i'ya i'ari a asuvu a vuma.

3

Nikodimu tuwai ara Yesu

¹ A asuvu a Asheshi a Pige yi, uza roku da pini uza da a ka isa Nikodimu, Kafarishi ka.

² Kain ka te n kayin, u banai ara Yesu, u danai, “Uzapige, tsu reve ta Kashila ka ka suku vu ara tsunu vu wenishike tsu. Kpaci ko uza wa fuda wa yan ikunesavu tyoku da va yansa wa, shegai Kashila ka baci n eyi.”

³ Yesu wushuki, “Mayun n tonuko vu, uza wa la wa uwa a tsugono tsu Kashila wa, she a doku a matsa yi ilimaci i ire.”

⁴ Nikodimu wece yi, “Vuma u kutsa baci, nida wa kpam a ka doku a matsa yi? Wa doku kpam wa uwa a katsuma ka mma u ne wa. Nida a ka yan a matsa vuma ilimaci i ire?”

⁵ Shegai u wushunku yi, “Mayun n tonuko vu, uza wa la wa uwa a tsugono tsu Kashila wa, she a matsa yi ilimaci i ire n mini n Kulu Keri.

⁶ Isheku i vuma alya a tsu zuwa ikyamba i vuma i tsarā uma, shegai Kulu Keri ku Kashilā ka ku tsu zuwa kulu ku vuma ku tsarā uma.

⁷ Kotsu vu yain majiyan an n tonuko vu, ‘She a doku a matsa dā ilimaci i ire wa.’

⁸ Uwule u tsu lapana tā a asu u dā dem wa ciga, kpam vu tsu pana tā mawurā ma ne, shegai vu tsu reve asu u dā u gitāi ko kpam a asu u dā wa bana wa. Nala dem wari Kulu Keri ku matsa baci vuma.”

⁹ Nikodimu wece yi, “Nida wa yan u gitā nala?”

¹⁰ U wushunku yi, “Avu kawenishiki ka ka pige a asuvu a Isara'ila. Nida vu yansai vu kpaḍai ureve ukuna u na?

¹¹ Mayun n tonuko vu, ukuna u dā tsu revei u dā tsa dansa, kpam tsu yain kadyanshi ka ili i'ya tsu wenei. Shegai i wushuku n ili i'ya tsu tonuko dā wa.

¹² N tonuko dā tā ukuna u likimba naha, shegai i wushuku n kadyanshi ka vā wa. Adama a nala, ya fuda ya wushuku nā mpa n tonuko dā baci ili i'ya i'ari a zuba wa.

¹³ Mpa Maku ma Vuma, mpa koshi n wutai a zuba n tuwai a likimba, kpam ma doku ma gono a zuba.

¹⁴ Tyoku dā Musa saki kali ka urim u shili a kakamba, nala dem a ka saku Maku ma Vuma.

¹⁵ Adama a nala, uza dā baci dem u wushuki n Maku ma Vuma, wa tsarā tā uma u dā bawu wa kotso.

¹⁶ “Tyoku dā Kashilā ka cigai ama a likimba cika u dā na: u neke tā Maku ma te ma ne koshi tsarā uza dā baci dem u wushuki n eyi kotsu u kuwā wa, shegai u tsarā uma u dā bawu wari n utyoku.

17 Kashilā ka suku Maku ma ne a likimba tsarā u kidāga ama ugana u ukpā wa. Shegai u suku yi tā tsarā u wauwa le.

18 A ka kidāga aza da a wushuki n Maku mi ugana wa. Shegai a kidāga de aza da bawu a wushuki vi ugana, kpaci a wushuku n Maku ma te ma Kashilā mi wa.

19 Ili i'ya i zuwai a ka kidāga le ugana i'ya na: Katyashi ka tuwā tā a likimba. Shegai a ciga katyashi ki wa, aku a gonoi a ka ciga karimbi, kpaci manyan ma cingi ma a ka yansa.

20 Aza da a ka yansa ukuna u cingi a tsu ciga katyashi wa, kpam a ka tuwā evu n ka wa, kpaci a ka ciga uza u wene manyan ma cingi ma a ka yansa wa.

21 Shegai aza da a ka tono ure u mayun a ka tono tā katyashi, ya dem wa wene tā a ka yansa ili i'ya Kashilā ka ciga le a yain.”

Yahaya Kalyubugi cikpalai Yesu

22 An a yain a'ayin kenu, Yesu n atoni a ne a banai ubongu u Yahuda, a tsā tā a barakpai pini kenu n a lyubugusi ama.

23-24 A'ayin a nala yi kotsu a banka Yahaya a kuwa ku a'ali wa. Yahaya rongo tā ulyubugusu ama a Ayino evu n Salima, kpaci asu vi mini ma pini ushani. Ama a rongo tā ubansa ara ne cika tsarā u lyubugu le.

25 Kananambani ka rukpā tā a mere ma atoni a Yahaya n uza u Yahuda u roku a kaci ka uwulukpe u ikyamba.

26 Aku a banai ara Yahaya, a danai, “Kawenishiki, vuma da vu cinai a kapashi ka Agatā a

Urudu vi, uza da vu danai Kawauwi ka vi, aya dem pini wa lyubugusu ama. Kpam ya dem nte wa bansa de, n u da a ka tuwa ara tsunu.”

²⁷ Aku Yahaya wushunku le, “Ili i'ya Kashila ka nakai vuma i'ya koshi wa tsara.

²⁸ I pana ka mu ta an n danai, ‘Mpa Kawauwi ki wa, shegai mpa Kashila ka suki n tuwa n lapula ure adama a ne.’

²⁹ Ukasavu u tsu bana ta a asu u da vali u ne wari. Kaje ka valisavu ka tsu pana ta kalagatsu ka valisavu ki, u yain kpam mazanga kabolo n eyi. Mpa kaje ka valisavu ka, kpam ma pana ta kayanyan cika an u lyai kaci ka ukuna.

³⁰ U kana ta u lyai kapala n uwoko n tsupige, mpa kpam n woko uza u kenu.”

Uza da u wutai a zuba

³¹ Yahaya doki u danai, “Uza da u wutai a zuba u la ta ama gba tsupige. Uza da u wutai a likimba uza u likimba u da, kpam ukuna u likimba u da koshi u tsu rongo udansa. Shegai uza da u wutai a zuba vi u la ta ya dem tsupige.

³² U tsu yan ta kadyanshi a kaci ka ili i'ya u wenei kpam u panai, shegai ko uza u tsu wushuku n i'ya wa tono wa.

³³ Uza da baci dem u wushuki n i'ya u danai, u wenike ta an u wushuku ta la vi n ili i'ya Kashila ka danai mayun da.

³⁴ Uza da Kashila ka suki vi, ukuna u Kashila u da u tsu dansa, kpaci Kashila ka naka yi ta ucira u Kulu Keri gbende.

³⁵ Tata vi u ciga ta Maku mi cika, adama a nala u naka yi ta ucira a kaci ka ili gba.

³⁶ Aza ɗa a wushuki n Maku mi, a'a ta n uma u ɗa bawu wa kotso. Shegai aza ɗa bawu a ka panaka Maku mi, a ka tsara uma wa. Asuvu a upan a Kashila a'a ta a kaci ka le maco.”

4

Yesu dansai n uka u aza a Samariya

¹ Afarishi a pana ta alabari an Yesu wa tsarasa atoni ushani hal a lai atoni a Yahaya kakuma, kpan n u lyubugusi le.

² (Ko an u wokoi aya n kaci ka ne wa lyubugusu ama yi wa, atoni a ne a ɗa.)

³ An u revei Afarishi a pana ta ukuna vi, aku u lazai u asakai Yahuda ugono a Galili.

⁴ Ure vi u pasamgbana ta a uyamba u Samariya.

⁵ Eyi pini a nwalu a Samariya vi, aku u rawai a ilyuci i roku i'ya a ka isa Saika, asu vi u barakpa n kashina ka Yakubu nakai maku ma ne Isuhu wa.

⁶ Ilyukoi i Yakubu i'a ta pini. N kaara a kaci, an Yesu wowoi cika, kpaci u yan ta nwalu ma mbari, aku u dusuki a ikengi i ilyukoi yi.

⁷⁻⁸ A'ayin a ɗa atoni a ne a banai a asuvu a ilyuci tsara a tsila ilikulya, aku uka u aza a Samariya u roku u tuwai ukene mini. Yesu folo yi, “Ne mu mini n soi.”

⁹ Uka vi u yan ta majiyan cika, kpaci aza a Yahuda a 'yuwan ta ili i'ya ya gawan le n aza a Samariya. Aku u tonuko yi, “Avu uza u aza a Yahuda ɗa, mpa kpan uka u aza a Samariya ɗa mari. Ndaya i zuwai va folo mu mini?”

¹⁰ U wushunku yi, “Vu reve ili i'ya Kashila ka ciga ka naka vu wa, kpan vu reve uza ɗa wari vu a

ufolo mini ma uso mi wa. A da baci v̄ari vu revei, v̄ari va folo mu t̄a mini ma ma n̄aka uma.”

11 Uka vi u danai, “Uzapige, v̄a gb̄am n ili i ukenike mini wa, kpam ilyukoi yi i'a t̄a lyungulyungu. Nte va tsar̄a mini ma ma n̄aka uma vi?”

12 Akaya a tsunu Yakubu d̄a gavuga tsu ilyukoi i na yi, eyi n aza a kuwa a ne n̄a nnama n kuwa n le a soso t̄a pini mini. Avu la Yakubu tsupige d̄a?”

13 U wushuki, “Uza d̄a baci dem u soi mini ma na mi, wa doku t̄a wa pana kakuli.

14 Shegai aza d̄a a ka so mini ma ma n̄aka le vi, a ka doku a ka pana kakuli wa. Mini ma ma n̄aka le vi ma woko t̄a tyoku u keshi ka mini a asuvu a le. Mini ma nala mi ma n̄aka le t̄a uma u d̄a bawu wa kotso.”

15 Uka vi u tonuko yi, “Uzapige, ne mu mini ma nala mi n soi, tsar̄a n doku n pana kakuli wa. Kotsu n doku n gono a asu u ilyukoi i na yi ukene u mini wa.”

16 U tonuko yi, “Wala ba vu isa vali u vunu i tuwa kabolo n eyi.”

17 Uka vi u wushuki, “M̄ari n vali wa.”

U wushunku yi, “Mayun d̄a an vu danai v̄ari n vali wa.

18 Vu bansa t̄a a'ali a tawun iyolo, kpam uza d̄a v̄ari kabolo n eyi gogo-na vi, vu yan iyolo n eyi wa. Ukuna u d̄a vu tonuko mu vi mayun d̄a.”

19 Uka vi u danai, “Uzapige, n reve t̄a avu matsumate ma.

20 Isheku i v̄a i gbashika t̄a Kashil̄a a Masasa ma Gerizim, shegai ed̄a aza a Yahuda i da Urishelima d̄a koshi asu u ulya kayala.”

²¹ U tonuko yi, “Uka, wushuku na mpa, a'ayin a ka tuwa ta a da bawu ama a ka lyaka Tata kayala ko a masasa ko kpm a Urishelima.

²² Eda aza a Samariya kenu da i revei a kaci ka uza da ya lyaka kayala. Atsu kpm aza a Yahuda tsu reve ta ukuna ushani a uza da tsa lyaka kayala, kpaci Kashila ka sukunku ta ama iwauwi a kukere ku aza a Yahuda.

²³ A'ayin a ka tuwa ta, mayun gbam a da a rawa de, a da Kulu Keri ka zuwa ama a lyaka Tata kayala tyoku da wari mayun. Tyoku da Tata wa ciga ama a lyaka yi kayala da la vi.

²⁴ Kashila kulu ka, kpm u kana ta ama a lyaka yi kayala a asuvu a kulu ku le tsara a lyaka yi kayala dere.”

²⁵ Uka vi u danai, “N reve ta Kawauwi ka tuwa ta, aya a tsu isa Kirisiti. A'ayin a da baci u tuwai, wa todugbusuko tsu ta ili dem.”

²⁶ U wushunku yi, “Mpa uza da gai ma dansa n avu na vi, mpa vuma u nala vi.”

Atoni a gonoi a asu u ilyukoi

²⁷ Kute-kute, atoni a Yesu yi a gonoi. A yan ta majiyan cika an a cina yi wa dansa n uka. Shegai ko uza u wece uka vi, “Ndya va ciga?” wa, ko kpm a weci Yesu, “Ni da va dansa n eyi?” wa.

²⁸ Uka vi u asakai malanda ma mini ma ne, u lazai a ubana a ilyuci yi u tonukoi ama ukuna vi, u danai,

²⁹ “Tuwai i wene vuma da u tonuko mu gba ili i'ya n yansai! Ko wa yan aya Kawauwi ki?”

³⁰ Aku a wutai a ilyuci yi a ba a cinai Yesu.

³¹ An a'ari pini uyan nala, aku atoni a ne a tonuko yi, “Kawenishiki, yan ahankuri ts̄a vu lyai ili i roku.”

³² Shegai u tonuko le, “Mā tā n ilikulya i'ya bawu i revei n i'ya.”

³³ Aku atoni yi a ka wecemgbene n a dansi, “Uza roku u tuko yi ilikulya da?”

³⁴ U wushunku le, “Ilikulya i vā i'ya n yain manyan ma uza da u suku mu wa ciga mu n yain, kpam n kotso ma.

³⁵ I'ā tā n tsizagadi tsa tsu danai, 'Iwoto i nishi i wura baci, da ama a tsu kapa ilya.' Shegai n tonuko dā webelei mai, ya wene tā ilya i gewe de ya ciga ukapa.

³⁶ N gogo-na naha, uza da wa kapa vi wa tsarasa de katsupi ka ne, kpam wa cirangusu de ili i'ya u kapai vi adama a uma u da bawu wa kotso. Uza da u cei n uza da u kapai vi a ka zangan̄a tā kabolo.

³⁷ Tsizagadi tsu na tsi mayun da, 'Uza u naha u cei, uza u nide kpam u kapai.'

³⁸ N suku dā tā i kapi ilya i'ya bawu i yain manyan ma le. Ama roku a da a gitai manyan mi, aku edā kpam i koruso ma.”

Aza a Samariya ushani a wushuki

³⁹ Aza a Samariya ushani a ilyuci yi a wushuku tā n Yesu adama a ukuna u na u da uka vi u tonuko le: “U tonuko mu tā gbā ili i'ya n yansai.”

⁴⁰ An aza a Samariya a tuwai ara Yesu, a folo yi u cipā ara le, aku u doki u dusuki pini a'ayin a re.

⁴¹ Pini nala, aza roku ushani a doku a wushuki adama a ili i'ya u danai.

⁴² A tonukoi uka vi, “A kagitā tsu wushuku tā n Yesu adama a ili i'ya vu tonuko tsu, shegai gogo-na tsu wushuku tā adama a dā tsu panāka yi n kaci ka tsunu. Tsu reve tā vuma u na vi aya Kawauwi ka likimba.”

*Yesu tanāsai maku ma uzapige
(Matiyu 8:5-13; Luka 7:1-10)*

⁴³ An a'ayin a re a wurai, aku Yesu lazai ubana a kaḅon ka Galili.

⁴⁴ (Wari u dana tā caupa ama a tsu wushuku n matsumate a ilyuci i ne wa.)

⁴⁵ An u rawai a Galili, ama yi a ryabusa yi. Adama a dā a wene tā gbā ili i'ya u yansai de a'ayin a Abiki a Upasamgbana a Urishelima, kpaci a'a tā dem pini a asu vi.

⁴⁶ Yesu pini a Galili, aku u gonoi a ilyuci i Kanan a asu u dā u gonukoi mini ma wokoi mini ma cinwi. A ilyuci i Kafarnahum, uzapige u roku dā pini uza dā maku ma ne māri n maḅalā.

⁴⁷ An u panai a dā Yesu wutā tā a Yahuda u tuwāi a Galili, aku u banai ara ne u folo yi u tuwā a Kafarnahum u tanāsā maku ma ne, kpaci maku mi mā tā a unā u ukpa.

⁴⁸ Yesu wushunku yi, “Uza wā la a asuvu a de wa wushuku wa, she u wene iryoci n ikunesavu.”

⁴⁹ Uzapige vi u danai, “Kawenishiki, tuwā a kuwa ku vā kahu maku ma vā ma kuwā.”

⁵⁰ U wushuki, “Wala vu gono a kuwa. Maku ma vunu ma yan tā uma.”

Vuma vi u wushuki n ili i'ya Yesu tonuko yi, aku u lazai ugono a kuwa.

⁵¹ Eyi pini a nwalu a ugono, aku u gawunsai n agbashi a ne a roku, a tonuko yi, “Maku ma vunu ma taṅa de!”

⁵² U wece le a'ayin a da maku mi ma taṅai. A wushunku yi, “Maḅala mi ma asaḅa yi ta nayain dere u ulapa u uwule u iyan u kaara.”

⁵³ Aku tata vi u revei derere u a'ayin a nala yi a da Yesu danai, “Maku ma vunu ma yan ta uma.” Pini nala, vuma vi n ama da a'ari a kuwa ku ne a wushuki n Yesu.

⁵⁴ Ukunosavu u ire u da la vi u da Yesu yain an u asaḅai Yahuda u rawai a Galili.

5

Yesu taṅasai kawunu

¹ An nala wurai, Yesu lazai ubana a Urishelima a asu u abiki a aza a Yahuda.

² A Urishelima vi, kaḅaka ka mini ka pini evu n Utsutsu u Ncon u da a ka isa Betesida n Tsi'arama. A kyawan ta ka n afalaka a tawun.

³ Aza a mḅala ushani a tsu vakusu ta pini evu n mini mi. Aza roku arumba a da, aza roku awunu, n aza da ili i soi. [A'ari a uvana mini mi ma vura,

⁴ kpaci gaawan katsumate ka zuba ka tuwa ta ka vura ma. Uza da baci u gitai pini u'uwa a'ayin a da mini mi ma vurai vi wa taṅa ta.]*

⁵ Vuma roku u da pini nvain a asu vi, uza da u yain ayen kamankupa n kulla n maḅala.

⁶ Yesu wene yi nvain, aku u revei vuma vi u ḅarakpa ta nvain n maḅala mi. Aku u wece yi, “Va ciga vu taṅa?”

* **5:4** Akorongi a cau ushani aza da a purai a tagarada u Yahaya a kalatsa ta mkpanda n 3a-4.

⁷ Vuma vi u wushuki, “Uzapige, mā n uza da wa banka mu a mini mi wa, a vurā baci ma. A'ayin a da baci ma rāba evu n mini mi, aku uza roku u lasa mu.”

⁸ Yesu tonuko yi, “Yangā vu bidya kajiba ka vunu vu wala.”

⁹ Kute-kute vuma vi u tānai. U bidyai kajiba ka ne u gitaī nwalu.

N kain ka Ashibi ka ukuna vi u gitaī.

¹⁰ An azapige a aza a Yahuda a wenei vuma vi u cangai kajiba ka ne, aku a tonuko yi, “Kain ka Ashibi ka! Mele ma bishinka tā a canga kajiba n kain ka Ashibi.”

¹¹ U wushunku le, “Vuma da u tānāsā mu vi aya u tonuko mu, ‘Bidya kajiba ka vunu vu wala.’ ”

¹² A wece yi, “Ya uza da u tonuko vu vu yain nala vi?”

¹³ Shegai u fuda u reve uza da u tānāsā yi vi wa, kpaci ama da pini ushani a asu vi kpam cina Yesu laza de n kabini.

¹⁴ A'ari pini, aku Yesu cinai vuma vi a Kuwa ku Kashilā, u tonuko yi, “Vu tānā de gogo-na. Asakā uyansa unyushi u cingi kotsu ili i'ya i lai i na i gitaī n ayu wa.”

¹⁵ Aku vuma vi u lazai u banai u tonukoi azapige yi Yesu da tānāsā yi.

¹⁶ Adama a nala, azapige a aza a Yahuda a gitaī uraga Yesu adama a da u yain ili i nala n kain ka Ashibi.

¹⁷ Yesu tonuko le, “Manyan ma Tata u vā u tsu rongo uyansa maco, nala dem mpa.”

¹⁸ Adama a nala, azapige yi a matsaī tsarā a wuna yi adama a da u kpādaī utono mele ma Ashibi. Hal gai an u korusoi u danai Kashilā ka

Tata u ne, u ɗa u zuwa yi u wokoi unā u te n Kashila.

Tata naƙai Maku mi ucira

¹⁹ Yesu ɗanai, “Mayun n tonuko ɗa, Maku mi ma yan ukuna utyoku u ne wa. Ili i'ya u wenei Tata u ne u yain i'ya koshi u tsu yan. Ili i'ya dem Tata vi u yain i'ya Maku mi dem ma tsu yan.

²⁰ Tata vi u ciga ta Maku mi, kpam u wenike yi ta gba ili i'ya u tsu yansa. U tsu wenike yi ta ili i pige i pige i'ya i lai i na tsara i yain majiyan gba de.

²¹ Maku mi ma tsu naka ta aza da u dangasai uma tyoku da Tata vi 'yangasa le a ukpa u naka le kpam uma.

²² Tata vi u tsu kidaga uza ugana wa, shegai u zuwai Maku ma ne ma woko uza da wa kidaga ya dem ugana.

²³ Tata vi u ciga ta ama a naka Maku mi tsupige tyoku da a tsu naka yi tsupige. Uza u 'yuwan baci unaka Maku mi tsupige, u 'yuwan dem de la vi unaka Tata da u suku yi vi tsupige.

²⁴ “Mayun n tonuko ɗa, uza ɗa baci dem u panai ili i'ya n danai, kpam u wushuki n uza da u suku mu, wa ta n uma u da bawu wa kotso. Vuma u nala vi a ka kidaga yi ugana wa, shegai u pasa de ukpa ubana uma u da bawu wa kotso.

²⁵ Mayun n tonuko ɗa, a'ayin a ka tuwa ta hal gban a da a rawa de a da akushe a ka pana kalagatsu ka va, mpa Maku ma Kashila, aza da a panai ka vi a ka tsara ta uma.

²⁶ Tata vi wa ta n ucira u da wa naka uma, kpam u naka ta dem Maku mi ucun u ucira u nala vi.

²⁷ U naka ta dem Maku mi ucira u kidaga ya dem ugana, kpaci aya Maku ma Vuma.

28 “Kotsu i yain majiyan adama a ukuna u na vi wa: A'ayin a ka tuwā ta a da akushe a da a'ari a asaun a le gba a ka pana kalagatsu ka ne.

29 Aku a wuta a asuvu a asaun a le. Aza da a yain ili i shinga a ka 'yanga ta a yain uma, aza da kpam a yain tsicingi a ka 'yanga ta aku a kida le ugana.

Yesu Maku ma Kashila ma

30 “N tsu yan ili adama a kaci ka va wa. Tata u da u suku mu aya u tonuko mu tyoku da ma kida ugana. N tsu kida ta ugana derere, kpaci n tsu yan ta ili i'ya i tsu zuwa yi u pana kayanyan, n tsu yan ili i'ya ya zuwa mu n pana kayanyan wa.

31 “A da baci mpa koshi n tsu dansa ukuna u kaci u va, uza wari wa wushuku n kadyanshi ka va wa.

32 Shegai uza roku u da pini uza da wa dansa ukuna u va, kpam n reve ta gba ili i'ya u dansai a kaci ka va mayun da.

33 I suku ta atsumate ara Yahaya, kpam u tonuko le ta ukuna u mayun a kaci ka va.

34 Shegai udani u vuma u da n pityanangi n u da wa, ko an u wokoi n cibuga da ukuna u kadyanshi ka Yahaya tsara i tsara iwauwi.

35 Yahaya rongo ta n katyashi tyoku u macikalu ma a sapai, kpam i pana ta kayanyan ka katyashi ka ne a a'ayin kenu.

36 “Shegai ili i roku i'ya pini i'ya i lai i Yahaya ugbonguro i'ya i wenikei ukuna u maci a kaci ka va. Ili i'ya Tata u naka mu n yain i'ya ma dansaka! Ili i na yi i wenike ta an Tata u da u suku mu.

37 Tata u da u suku mu vi dem u yan ta kadyanshi a kaci ka va, shegai i pana kalagatsu ka ne ko kpam i wene yi wa.

³⁸ Udani u ne vi u dusuku a atakasuvu a de wa, kpaci i wushuku n uza da u suki vi wa.

³⁹ I tonon ta Tagarada u Kashila mai kpaci ya wundya ta nte ya tsara pini uma u da bawu wa kotso, kpa Tagarada u nala vi mpa wa dansaka!

⁴⁰ Shegai i 'yuwan ta utuwa ara va tsara n naka da uma u da bawu wa kotso vi.

⁴¹ "Icikpali i ama i'ya ma ciga wa.

⁴² N reve da ta, ko uza wa la wa ciga Kashila wa.

⁴³ N tuwa ta a asuvu a kala ka Tata u va, i wusha mu wa. Shegai i gonoi ya wusha ama da a ka tuwusa adama a kaci ka le.

⁴⁴ I tsu ciga ta icikpali a asu u atoku a de, shegai i tsu dambula i zami icikpali i Kashila wa. Nida ya wushuku na mpa?

⁴⁵ "Kotsu i wundi yavu mpa ma sapula da a asu u Tata wa, Musa da wa sapula da! Ko an u wokoi aya uza da i zuwai uma wa banga da.

⁴⁶ Musa korongu ta ukuna u maci a kaci ka va, i wushuku baci n Musa, u gan ta dem i wushuku na mpa.

⁴⁷ I wushuku baci n ili i'ya Musa korongi wa, nida ya fuda ya wushuku n ili i'ya n danai?"

6

Yesu lyatangi ama azu a tawun

(Matiyu 14:13-21; Marku 6:30-44; Luka 9:10-17)

¹ An ukuna u nala u wurai, Yesu lazai ubana a upashi u Kushiva ku Galili (ka dem a ka isa Kushiva ku Tibariya.)

² Kakuma ka ama ushani ka tonon yi kpaci a wene yi ta wa yansa ikunesavu an wa tanasasa aza a mbala.

3-4 Kpam a'ayin a Abiki a Upasamgbana a aza a Yahuda a yan de evu, aku Yesu banai a masasa n atoni a ne a dusuki.

5 An Yesu wenei kakuma ka ama ka tuwa ara ne, aku u wecei Filibu, “Nte tsa tsara iburodi i'ya tsa lyatangu ama a na yi?”

6 (Wece da u wece yi tsara u kondo yi, kpaci u reve ta ili i'ya wa ciga u yain.)

7 Filibu wushuki, “Ikebe i manyan ma uwoto kulla* ma fuda ma tsila iburodi i'ya ya dem wa tsara kajibi pini na wa.”

8 Katoni ka ne ka roku uza da a ka isa Andurawu utoku u Simo Bituru, u danai,

9 “Kalobo ka roku ka na ka kari n iburodi i kenu i kenu† i tawun n adan a re. Shegai a da a ka rawa kakuma ka ama ka na ki wa.”

10 Yesu danai, “Tonukoi ama yi a dusuku.” Asu vi kpam wa ta n mete ushani, kpam ama evu n azu a tawun (5,000) a'ali a dusuki pini.

11 U bidyai iburodi yi u cikpai Kashila. Aku u nakai aza da a'ari pini ndishi evu n eyi. Nala kpam dem u yain n adan yi, hal ya dem cuwai.

12 An ya dem takumai, aku u tonukoi atoni a ne, “Cirangi abuwu a da a buwai vi. Tsa yanka a da koli wa.”

13 A cirangi abuwu a iburodi a da a buwai vi hal mbana kupa na n re.

* **6:7** Akorongi a cau a cau a kagita a korongu ta “ikebe i azurufa 200.” Kondo “Ikebe i azurufa” a kaci ka idani ka “Ikebe” a Idani i U6anga. † **6:9** A'ayin a nala yi aza a unambi a tsu yan ta burodi n ilya i'ya i rotsoi ityabi.

14 An ama yi a wenei ukunosavu u da Yesu yain, aku a danai, “Maken ma la wa, aya gai Matsumate ma a dangasai ma tuwa a likimba vi.”

15 Yesu reve ta ama a fobuso ta a tuwa a bidya yi n ucira a gonuko yi magono ma le, aku u lazai n kabini u banai a masasa utyoku u ne.

*Yesu walai a zuba u mini
(Matiyu 14:22-33; Marku 6:45-52)*

16 An kaara ka rukpai, atoni a Yesu a banai a kushiva.

17 A uwai a kpatsu a ka pasa kushiva ubana a Kafarnahum. An karimbi ka yain, Yesu tani kotsu u tuwa a asu u le wa.

18 Kute-kute uwule u ucira wa lapan hal u 'yangasai abali a pige pini a kushiva ki.

19 An atoni yi a walakai kpatsu ki ubana a mere ma kushiva,‡ aku a wenei Yesu utuwa a zuba u mini. U gitai uraba evu n kpatsu ki, aku a panai uwonvo cika.

20 U tonuko le, “Mpa, kotsu i pana uwonvo wa.”

21 Pini nala, a wushuki a uka yi pini a kpatsu ki. Kute-kute kpatsu ki ku rawai a asu u da a ka ciga a bana.

22 An kain ka wansai, aza da a buwai a upashi u kushiva vi, a reve ta kpatsu ku te ki ka koshi ku buwai de. A reve ta kpam Yesu uwa ka u tonon atoni a ne wa, atoni yi a da a lazai koshi bawu eyi.

‡ 6:19 Tagarada dana ta “mel u tatsu ko u nishi” cinda Kushiva ku Galili ki upeti u ne mel u shindere da ugadi kpam mel kupa n u re, atoni yi a mere ma Kushiva ma a'ari. Mel u tatsu ko u nishi, ili i'ya i te n kilomita u tawun ko u teli.

²³ A'atsu ushani a wutā tā a ilyuci i Tibariya a rawai evu n asu u da Asheku a cikpai Kashilā n iburodi i'ya ama yi a takumai vi.

²⁴ An kakumā ki ka wenei Yesu wā kpam pini a asu vi wa, atoni a ne dem a'ā pini wa, aku a uwai a'atsu ubana a Kafarnahum tsarā a boli le.

Yesu da ilikulya i'ya i tsu nakā uma

²⁵ An a rawai a wene yi, aku a wece yi, “Kawenishiki, nwere dā vu tuwaī pini na?”

²⁶ Yesu wushunku le, “Mayun n tonuko dā, i'ā mu tā uzama adama a dā i takumai burodi i cuwaī, shegai adama a kalen ka ikunesavu i vā i'ya i wenei wa.

²⁷ Kotsu i zuwa ucira adama a dā ya tsarā ilikulya i'ya ya namgba wa, shegai i zuwa ucira a ilikulya i'ya ya nakā uma u dā bawu wari n utyoku. Ilikulya i'ya Maku ma Vuma ma nakā dā i'ya gai na vi, kpaci aya Kashilā Tata u wushunki u yain nala.

²⁸ Aku a wece yi, “Ndy a Kashilā ka ciga tsu tsu yain?”

²⁹ U wushunku le, “Ili i'ya Kashilā ka ciga dā i yain i'ya na: Wushuki n uza dā u suki.”

³⁰ Aku a danai, “U kanā tā vu wenike tsu ukunosavu, va ciga baci tsu wushuku n avu. Ndy a va yanka tsu?”

³¹ Isheku i tsunu a takuma tā mana† a kakamba. A korongu tā ukuna u na vi a Tagarada u Kashilā: ‘Musa nakā le tā ilikulya i'ya i wutāi a zuba tsarā a lyai.’ ◇ ”

³² U tonuko le, “Mayun n tonuko ḏa, Musa ḏa naḳa ḏa ilikulya i'ya i wutaḳi a zuba vi wa. Tata u va u ḏa uza ḏa wa naḳa ḏa ilikulya i mayun a zuba.

³³ Kpam ilikulya i'ya Kashila ka tsu naḳa vi i'ya gai i wutaḳi a zuba i naḳai ama a likimba uma vi.”

³⁴ Ama yi a danai, “Uzapige, naḳasa tsu ilikulya i na yi kain dem.”

³⁵ Aku u danai, “Mpa ilikulya i'ya i tsu naḳa uma. Uza ḏa baci dem u tuwaḳi ara va wa pana kambulu wa, uza ḏa kpam u wushuki na mpa, wa pana kakuli wa.

³⁶ Mari n tonuko ḏa ḏe, n da i wene mu ta, shegai i wushuku na mpa wa.

³⁷ Tata vi u tsu naḳa mu ta ama a va. Ya dem a asuvu a le wa tuwaḳi ta ara va, mpa kpam ma loko yi wa, ko kenu.

³⁸ N wutaḳi ta a zuba n tuwaḳi tsara n yain ili i'ya Kashila ka ciga mu n yain, shegai adama a ili i'ya mpa ma ciga wa.

³⁹ Ili i'ya uza ḏa u suku mu vi wa ciga n yain i'ya na: Kotsu ko uza u te a asuvu a aza ḏa u naḳa mu vi u puwan wa, shegai n 'yangaḳa le gba kain ka makorishi.

⁴⁰ Aza ḏa a wenei Maku mi kpam a wushuki n eyi, a ka tsara ta uma u ḏa bawu wa kotso, kpam ma 'yangaḳa le ta kain ka makorishi. Ili i'ya Tata u va wa ciga i'ya gai la vi.”

⁴¹ Ama a gitai tsali a kaci ka ne, an u danai, “Mpa ilikulya i'ya i wutaḳi a zuba.”

⁴² A danai, “Yesu ḏa na vi maku ma Isuhu. Tsu reve ta tata na mma u ne. Nida wa dana, ‘A zuba u ḏa n wutaḳi?’”

⁴³ U wushunku le, “Aḳai uyan tsali.

44 Tata ɗa u suku mu. Uza wa la wa tuwa ara va wa, she Tata vi u tuko yi, kpam ma 'yangasa ta vuma u nala vi kain ka makorishi.

45 Ntsumate n korongu ta, 'Kashila ka wenishike le ta gba le.' ◇ Gba uza da baci u panakai Tata kpam u rotsongusi ili i'ya wa wenishike, wa tuwa ta ara va.

46 Uza wa la u wenei Tata vi wa, she mpa uza da Kashila ka suki, mpa koshi n wene yi.

47 Mayun n tonuko da, uza da baci u wushuki na mpa wa ta n uma u da bawu wari n utyoku.

48 Mpa ilikulya i'ya i tsu naka uma.

49 Isheku i de i takuma ta mana a kakamba, gba n nala a kuwusai.

50 Ilikulya i'ya i wutai a zuba i'ya na. Uza da baci dem u lyai ilikulya i na yi wa kuwa wa.

51 Mpa gai ilikulya i'ya i tsu naka uma vi, i'ya i wutai a zuba. Uza da baci dem u lyai i'ya, wa tsara ta uma u da bawu wari n utyoku. Ilikulya i'ya ma naka da vi ikyamba i va i'ya, i'ya ma naka ama a likimba a tsara uma.”

52 Aku aza a Yahuda a gitai kananamgbani utyoku u le, “Nida vuma u na wa naka tsu ikyamba i ne tsu takuma?”

53 U tonuko le, “Mayun n tonuko da, i takuma baci ikyamba i Maku ma Vuma kpam i soi mpasa n ne wa, ya tsara uma vi wa.

54 Uza da u takumai ikyamba i va kpam u soi mpasa n va, wa tsara ta uma u da bawu wari n utyoku, kpam ma 'yangasa yi ta kain ka makorishi.

◇ 6:45 Isha. 54:13.

⁵⁵ Ikyamba i va ilikulya i maci i'ya, mpasa n va k_pam ili i uso i maci i'ya.

⁵⁶ Uza da u takumai ikyamba i va k_pam u soi mpasa n va, wa ta kabolo na mpa, mpa k_pam ma ta kabolo n eyi.

⁵⁷ Tata uza u uma, aya u suku mu, k_pam adama a ne a da mari n uma. Uza da baci dem u takumai ikyamba i va, wa tsara ta uma a adama a va.

⁵⁸ Mpa ilikulya i'ya i wuta i a zuba. Uza da baci dem u lyai i'ya, wa tsara ta uma bawu utyoku, k_pam wa kuwa tyoku da isheku i de i kuwai wa, ko an u wokoi a takumai mana.”

⁵⁹ Yesu dansa ta ikuna i na yi eyi n u wenishiki a kagata ka Kashila a Kafarnahum.

Atoni ushani a asaka utono Yesu

⁶⁰ An atoni a Yesu a panai nala, aku a danai, “Ukuna u na vi u wuyana ta ureve. Ya wa wushuku n u da?”

⁶¹ Yesu reve ta atoni a ne a ka yan tsali, aku u wece le, “Ukuna u na vi u balā da da?”

⁶² Nida ya yawunsa a'ayin a da baci i wenei mpa Maku ma Vuma ugono a zuba?

⁶³ Kulu ka ku tsu naka uma u da bawu wari n utyoku. Ucira u vuma wa fuda wa yan ili wa. Kadyanshi ka n tonuko da ka zuwa da ta i tsara i Kulu Keri ku Kashila ka ku tsu naka uma.

⁶⁴ Shegai aza roku a asuvu a de a wushuku wa.” (Yesu wari u gita ta u revei aza da a ka 'yuwan uwushuku n uza da wa neke yi.)

⁶⁵ U danai, “Adama a nala n tonuko da, ‘Tata u tuko baci uza ara va wa, wa fuda wa tuwa wa.’ ”

⁶⁶ Adama a kadyanshi ka Yesu yain, atoni a ne ushani a kpatalaka yi ta kucina a asaka yi utono.

⁶⁷ Aku u wecei Kupanamere, u danai, “Edā dem ya laza dā?”

⁶⁸ Simo Bituru wushuki, “Asheku, ara yai dā tsa laza ubana? Vā tā n kadyanshi ka ka nākā uma u dā bawu wari n utyoku.

⁶⁹ Tsu wushuku tā kpm tsu reve tā adā Uza u Uwulukpi u Kashila.”

⁷⁰ U danai, “N dangasa dā tā Kupanamere. Shegai uza u te Kalapansi ka!”

⁷¹ Yahuza maku ma Simo Isikariyoti dā wa dansaka. Aya wa tuwā wa neke yi, ko an u wokoi eyi dem wā tā a asuvu a Kupanamere yi.

7

A'angu a Yesu a wushuku n ili i'ya u danai wa

¹ An nala u wurai, Yesu kyawunsai gbā kaḅon ka Galili. Wa ciga u wala a kaḅon ka Yahuda wa, kpaci azapige a aza a Yahuda a dā pini a ka ciga a wuna yi.

² Evu n a'ayin a Abiki a Atani a aza a Yahuda† a dā.

³ Aku a'angu a Yesu a banai ara ne a danai, “Asakā asu u na vi vu bana a Yahuda tsarā atoni a vunu a nide yi dem a wene ikunesavu i'ya va yansa.

⁴ Uza dā baci dem wa ciga u zuwa ama a reve yi, u tsu sokongu ili i'ya u tsu yansa wa. Adā baci va yansa ili i na yi, wenike kaci ka vunu a likimba.”

⁵ Ko a'angu a ne dem a wushuku n eyi wa.

⁶ Yesu wushunku le, “A'ayin a dā ma bana vi kotsu a yan wa, shegai edā ya fudā tā ya bana ko nwere dā baci.

⁷ Ama a likimba a na a ka kovo ḁa wa, mpa a ka kovo, kpaci n tsu tonuko le ṭa ikuna i cingi i'ya a ka yansa.

⁸ Walai ubana a asu u abiki vi. Mpa kotsu n foḁuso ubana ḁe wa, kpaci a'ayin a ḁa ma bana ḁe kotsu a yan wa.”

⁹ An u danai nala, aku u shamgbai pini a Galili.

Yesu wenishikei a Kuwa ku Kashila

¹⁰ An a'angu a Yesu a lazaḁi ubana a asu u abiki vi, aku Yesu banai dem, shegai ukpawunsi u ḁa u banai.

¹¹ Azapige a aza a Yahuda a ka ciga a wene yi pini a asu u abiki vi, a rongoi a uwecishike, “Nte wari?”

¹² Pini a asuvu a kakuma ki, ama ushani a ka dansa n tsubini a kaci ka Yesu, aza roku a danai, “Vuma maci ḁa.”

Aza roku kpam a ka dansa, “Kaḁan ka wa yansaḁa ama.”

¹³ Shegai ko uza u dansa n a pani wa, kpaci a ka pana ṭa uwonvo u azapige a aza a Yahuda.

¹⁴ Kain ka nishi ka abiki yi,* Yesu banai a Kuwa ku Kashila ki u gitai uwenishike.

¹⁵ Aza a Yahuda yi a yain majiyan, a danai, “Vuma u na u vi u dusuku a kukere ku kawenishiki wa, niḁa a yansaḁi u reveḁi ili ushani naha?”

¹⁶ U wushunku le, “Ili i'ya ma wenishike ara va ḁa i wutaḁi wa, shegai Kashila uza ḁa u suku mu, aya u naḁa mu i'ya.

¹⁷ Ama a ḁangasa baci a yain ili i'ya Kashila ka ciga, a ka reve ṭa uwenishike vi a asu u Kashila ḁa u wutaḁi, ara va ḁa wa.

* **7:14** A'ayin kulla ḁa a tsu yan Abiki a Katani ka Kavasuu.

18 Aza dā a tsu wenishike n ucira u kaci u le, icikpali i ama i'ya a tsu bolo. Shegai uza dā u tsu ciga a cikpala uza dā u suku yi, ukuna u mayun u dā u tsu dansa. U tsu yan kaban wa.

19 Musa naka dā tā Mele, shegai ko uza u te u de u tonon ma wa. Nida ya ciga i wuna mu?”

20 Ama yi a wushuki, “Va tā n ityoni i cingi! An ya a ka ciga a wuna vu?”

21 U wushuki, “N yan tā ukunosavu u te, aku i yain majiyan.

22 Musa tonuko dā tā i kida mmuku n de acombini. (Shegai isheku i cau i de i'ya i gitai n ukuna vi, Musa dā wa.) I tsu kida tā maku kacombi hal n kain ka Ashibi dem.†

23 Ya kida baci maku kacombi n kain ka Ashibi an Mele ma Musa ma wushunku dā nala, nida ya pana mu upan an n tanasai uza u mabala gba gba n kain ka Ashibi?

24 Asakai uyan afada adama a tyoku dā i bidyai ukuna wari, shegai i yain afada n ukuna u maci.”

Yesu da Kawauwi ki?

25 Pini a a'ayin a nala yi, aza a Urishelima a roku a ka dansa utyoku u le, “Vuma dā azapige a ka ciga a wuna dā gai na vi.

26 Shegai wa wenishike tā a asu u dā ya dem wa wene kpam u panaka yi, kpam azapige yi a shamkpa yi wa. Gaawan a reve tā aya Kawauwi ki.

27 Shegai tsu reve tā ilyuci i vuma u na vi. Kawauwi ka mayun ka tuwa baci, ko uza wa reve ilyuci i ne wa.”

† 7:22 Tun a a'ayin a Ibirahi, aza a Yahuda a tsu kida tā mmuku n le acombini a kain ka kulla. Kagita 17:12.

28 Yesu n u wenishiki pini a Kuwa ku Kashilā ki, aku u 'yāngāsai kalagatsu, “Eye, i reve mu tā, kpam i reve tā ilyuci i vā. Mpa n suki kaci ka vā wa, uza da u suku mu vi u dansa tā ukuna u mayun, shegai edā i reve yi wa.

29 Mpa n reve yi tā, kpaci a asu u da wari u da n wutai, kpam aya u suku mu.”

30 An u danai nala, aku ama yi a ka ciga a kana yi, shegai uza wā la u fudai u sawa yi wa, kpaci kotsu a'ayin a rawa wa.

31 Ama ushani a wushuku tā n Yesu. A ka dansa, “Ko Kawauwi ka tuwā baci, wa la gbam vuma u naha vi uyan ikunesavu ushani?”

A suki awundi a Kuwa ku Kashilā a kana Yesu

32 An Afarishi a panai kakuma ka ama a ka dansa ikuna i na yi a kaci ka Yesu n tsubini, aku a bolomgbonoi kaci n adarakpi a pige a suki aza a uwundya u Kuwa ku Kashilā a kana yi.

33 Yesu danai, “Ma rongo tā kabolo n adā a'ayin kenu, aku n laza ubana a asu u uza da u suku mu.

34 A'ayin a nala yi ya zama mu tā, shegai ya wene mu wa. Kpam ya fuda ya tuwā a asu u da mari wa.”

35 Aku aza a Yahuda a gitai uwecishe kaci ka le, “Nte vuma na wa ciga u bana da bawu tsa fuda tsa wene yi? A ilyuci ilyuci i Nheline i'ya wā wa bana a asu u da ama a tsunu a'ari na ndishi, tsara u ba u wenishike le de?

36 Ndyā kalen ka kadyanshi ka u yain an u danai, ‘Ya zama mu tā uwene, shegai ya wene mu wa,’ kpam ‘Ya fuda ya tuwā a asu u da mari wa?’”

Mini ma ma tsu naka uma

³⁷ Kain ka makorishi ka abiki yi; wata, kain ka pige ka la vi, Yesu shamgbai a kapala ka ama ki, u 'yangasai kalagatsu u danai, “Gbā uza da baci wa pana kakuli, u tuwā ara vā u soi.

³⁸ Tagarada u Kashila u dana ta, ‘Uza da baci dem u pityanangi na mpa, a asuvu a katakasuvu ka ne ka agata a mini ma ma tsu naka uma ma rongo uwutusa ushani.’‡ ”

³⁹ Ukuna u Kulu Keri u da wa dansaka. Kotsu Kashila ka naka Kulu ki wa, kpaci kotsu u radagba Yesu u naka yi tsupige wa. Shegai ubana a kapala, ama da a wushuki n Yesu vi a ka wusha ta Kulu Keri.

Ama yi a pecenei

⁴⁰ An ama yi a panakai Yesu, aku aza roku a danai, “Vuma u na vi Matsumate ma a dangasai vi ma mayun.”

⁴¹ Aza roku a danai, “Kawauwi ka.”

Shegai aza roku a danai, “Kawauwi ka wuta a asuvu a Galili wa.

⁴² Tagarada u Kashila u dana ta, Kawauwi ki a kumaci ku Dawuda Magono ka wa wuta, kpam a Batalami da a ka matsa yi, a ilyuci i'ya Dawuda rongoi.” ◇

⁴³ Aku ama yi a pecenei tyoku da a ka yawunsa a kaci ka ne.

⁴⁴ Aza roku a ka ciga a kana yi, shegai ko uza u sawa yi wa.

Azapige a 'yuwain uwushuku n Yesu

‡ **7:38** Izikel 47:1; Zakariya 14:8. Ire i re i'ya a ka fuda a ka yawunsa ko ara yai da mini ma wuta. 1) Aza da a pityanangi n 2) ara Yesu, kagita ka iwauwi. ◇ **7:42** 2 Sam. 7:12; Mik. 5:2.

⁴⁵ Aku aza da a ka wundya Kuwa ku Kashila ki a gonoi a asu u adarakpi a pige n Afarishi yi, aku a wece le, “Ndya i zuwai i kpadai utuko Yesu vi pini na?”

⁴⁶ Aza a uwundya Kuwa ki a wushuki, “Ko uza wa la u dansai tyoku da vuma u na vi u dansai wa.”

⁴⁷ Afarishi yi a danai, “Eda dem u puwunsa da de!

⁴⁸ Uza wa la a asuvu a tsunu atsu adarakpi a pige n Afarishi u wushuki n Yesu wa. §

⁴⁹ Shegai kakuma ka ama ka bawu ka revei n Mele ma Musa mi, Kashila ka wacinsa le ta.”

⁵⁰ Nikodimu, uza u te a asuvu a Afarishi yi, aya uza da u banai tsara u wene Yesu caupa. U tonukoi atoku a ne,

⁵¹ “Mele ma tsunu ma wushunku tsu tsu wuna uza bawu tsu panai ili i'ya wa dana wa. U gan tsu kifaga le ugana bawu tsu revei ili i'ya a yain wa.”

⁵² Aku a wushunku yi, “Avu dem uza u Galili u da? Tono Tagarada u Kashila mai, va wene ta matsumate ma la ma wuta a ka bon ka Galili wa.”

[
⁵³ Aku ndishi mi n kotsoi, ya dem lazai ugono a kuwa.

8

A kanai kashankala

¹ Pini nala, Yesu lazai ubana a Masasa ma Zayitum.

§ **7:48** Uza u Yahuda u isa baci uza 'uza u Samariya' inyashi i'ya. A reve ta an Yesu wuta a Galili, shegai a Samariya wa.

² An kain ka wansai n usana u de, aku u lazai ubana a Kuwa ku Kashila. Ama yi a tuwai a asu u ne, aku u dusuki n ele u gitā le uwenishike.

³ Awenishiki a Mele n Afarishi a tukoi uka roku uza da a kanaṅai n tsishankala, aku a zuwa yi u shamgba a kapala ka kakumaṅa ka ama.

⁴ A danai, “Kawenishiki, a kanaṅa ta uka u na n u yanyi tsishankala.

⁵ Mele ma Musa ma wenishike tsu ta, uza da baci dem a kanaṅai n ucun u ili i na yi a varasa yi n atali a wuna yi. Ndyā vu danai?”

⁶ A dana ta ukuna u na vi tsara a wandi Yesu tsara a tsara ili i'ya a ka sapula yi. Shegai Yesu kelikei a iyamba, u gitai uyan ikorongi n majubu ma ne.

⁷ A matsa yi n keci a kaci ka uka ki. Aku u tuwai u 'yangai u danai, “Gbā uza da bawu wari pini na n unyushi, u gitā u fuluku katali u vara yi.”

⁸ Aku Yesu doki u kelikei u yain ikorongi.

⁹ An a panai nala, aku a lazasai maten-maten. Nkoshi n da a gitai a lazasai, aku a asakai Yesu n uka vi pini utyoku u le.

¹⁰ Yesu 'yangai u wece yi, “Nte ama yi? Uza wa la u shamgbai u kidaga vu ugana wa?”

¹¹ U wushuki, “Uzapige, ko uza u buwa wa.”

Aku Yesu tonuko yi, “Mpa dem ma kidaga vu ugana wa. Wala ili i vunu, kotsu vu doku vu yain unyushi u cingi wa.”]*

Yesu da katyashi ka likimba

¹² Yesu doki u dansai n ele, “Mpa uza da u tsu naka ama a likimba katyashi. Uza da baci dem u

* **8:11** Akorongi a cau a roku aza da a purai a tagarada u Yahaya a kalatsa ta mkpanda n 7:53-8:11.

tono mu, wa tsara ta katyashi ka ka tsu naka uma, k pam wa wala a asuvu a karimbi wa.”

¹³ Afarishi yi a tonuko yi, “Ama a re a dansa baci a kaci ka ukuna, tsa wushuku ta.† Shegai a'ayin a da baci va dansaka kaci ka vunu, ada koshi vu tsu bidya kadyanshi ki mayun da, adama a nala, atsu tsa wushuku n ili i'ya vu danai wa.”

¹⁴ U wushunku le, “Mayun da, a kaci ka va ka ma yan kadyanshi ka na ki, k pam mayun da kari. N reve ta asu u da n wuta n asu u da ma bana. Shegai eda i reve asu u da n wuta n asu u da ma bana wa.

¹⁵ Eda aza da i tsu yan afada tyoku da ama a tsu yansa. Mpa ma yanka uza u afada wa.

¹⁶ Shegai ko ma yan baci afada, a da mpa ma yan a maci a da, kpaci mari utyoku u va wa. Tata u da u suku mu wa ta kabolo na mpa.

¹⁷ Mele ma de ma dana ta, ama a re a dana baci ili i te a kaci ka ukuna, u kana ta i wushuku n ili i'ya a danai.

¹⁸ Ma ta a asuvu a aza da a ka yan kadyanshi a kaci ka va, Tata u da u suku mu vi, aya uza u ire vi.”

¹⁹ Aku a wece yi, “Nte tata u vunu vi?”

U wushunku le, “I reve mu wa, k pam i reve Tata u va wa. I reve mu baci, ya reve ta dem Tata u va.”

²⁰ U yan ta kadyanshi ka na ki a'ayin a da wari a uwenishike a Kuwa ku Kashila, evu n asu u da a ka zuwusa ikebe. Shegai ko uza u kana yi wa, kpaci kotsu a'ayin a ne a yan wa.

Ya fuda ya bana a asu u da ma bana wa

† 8:13 Udani u na vi ili i te i'ya n u da wari a 8:17.

21 Yesu doki u tonukoi ama yi, “Ma laza ta n asaka da, kpam ya zama mu ta, shegai i lya baci kapala n unyushi u cingi u de, ya kuwa ta. Ya fuda ya bana a asu u da ma bana wa.”

22 Aku azapige a aza a Yahuda a danai, “U da tsa fuda tsa bana a asu u da wa bana wa. Wa ciga u dana wa wuna kaci ka ne da?”

23 U danai, “Eda aza a likimba u na da a iyamba, shegai mpa a zuba u da n wutai. Eda aza a likimba u na da, shegai mpa uza u likimba u da wa.”

24 Da gai i zuwai n danai ya kuwa ta kabolo n unyushi u cingi u da ya yansa vi. I 'yuwan baci uwushuku an mpa uza da n da mari vi, mayun ya kuwa ta a asuvu a unyushi u cingi u de.”

25 Aku a wece yi, “Ada yai?”

U wushunku le, “Mpa gai uza da n tsu tonusuko da mari vi.”

26 Ili i'ya pini ushani i'ya ma dansa a kaci ka de, kpam n kidaga da ugana. Shegai uza da u suku mu u tsu dansa ta ukuna u maci. Kpam n tonuko aza a likimba ili i'ya u tonuko mu koshi.”

27 Shegai ama yi a fuda a reve an ukuna u Tata u da wari le utonusuko wa.

28 U danai, “A'ayin a da baci i radagbai Maku ma Vuma a zuba a mawandamgbani, ya reve ta an mpa gai uza da n tonuko da mari vi. Kpam ya reve ta an n tsu yan ili adama a kaci ka va wa. Ili i'ya Tata u va u wenishike mu i'ya n tsu dansa.”

29 Uza da u suku mu wa ta kabolo na mpa, u asaka mu utyoku u va wa, kpaci n tsu rongo ta uyansa ili i'ya u tsu pana kayanyan.”

30 Ama ushani aza da a panakai Yesu n u dansi ikuna i na yi, a wushuku ta n eyi.

Ukuna u mayun wa tuko ḏa ta utsara u kaci

³¹ Yesu tonukoi aza ḏa a wushuki n eyi, “Ilya baci kapala n utono uwenishike u va, eḏa atoni a va a ḏa a mayun.

³² Kpam ya reve ta ukuna u mayun, u tuko ḏa kpam utsara u kaci.”

³³ Aku a wushuki, “Atsu mmuku n tsikaya ma Ibrahi n ḏa, kpam kotsu tsu gbashika uza roku wa. Niḏa va dana a ka tuko tsu utsara u kaci?”

³⁴ U wushunku le, “Mayun n tonuko ḏa, gba uza ḏa baci dem u yain unyushi u cingi, kagbashi ka unyushi u cingi ka.

³⁵ Kagbashi ka tsu rongo a kuwa ku uzapige maco wa, shegai maku ma vuma mi ma tsu rongo ta a kuwa ku tata u ne maco.

³⁶ Adama a nala, Maku mi ma tuko ḏa baci utsara u kaci, ya tsara ta utsara u kaci u mayun.

³⁷ N reve ta eḏa mmuku ma Ibrahi n ḏa, shegai ya ciga ta i wuna mu adama a ḏa bawu i wushuki n uwenishike u va.

³⁸ Ili i'ya Tata u va u wenike mu i'ya ma tonuko ḏa, shegai ya yansa ili i'ya tata u de u tonuko ḏa.”

³⁹ A wushuki, “Ibrahi ḏa tata u tsunu.”

U tonuko le, “A da baci eḏa mmuku ma Ibrahi n ḏa mayun, ya yansa ta ili i'ya Ibrahi yain.

⁴⁰ N tonuko ḏa ta ukuna u mayun u ḏa n panai a asu u Kashila, aku ya ciga i wuna mu. Ibrahi wa yan ucun u ukuna nala wa.

⁴¹ Shegai ya yan derere ili i'ya tata u de wa yansa.”

Aku a wushuki, “Atsu ilimaci i kateshe i'ya wa! Kashila n kaci ka ne aya Tata u tsunu u mayun.”

⁴² U tonuko le, “Kashila ka baci kari Tata u de, i'ari ya ciga mu ta, kpaci a asu u Kashila da n wutai n tuwai ara de. N tuwa adama a kaci ka va wa, shegai aya u suku mu.

⁴³ I reve ili i'ya n danai wa, kpaci ya wushuku n uwenishike u va wa.

⁴⁴ Kalapansi ka tata u de, kpam ili i'ya u tsu ciga i'ya i tsu yan derere. Eyi uza u nkunu da n uza u kaɓan tun a kagita. Ili i'a la i mayun a kaci ka ne wa. Kaɓan ka u tsu rongo a uyansa, kpaci eyi uza u kaɓan da. Uza u kaɓan da gbam koshi wa, shegai tata u kaɓan u da dem.

⁴⁵ An u wokoi ma tonusuko da ukuna u mayun da i zuwai bawu i wushuki na mpa.

⁴⁶ A asuvu a de ya wa fuda wa wuta karara u dana mpa uza u unyushi u cingi u da? An u wokoi ma tonusuko da ukuna u mayun, ndya i zuwai i kpaɗai uwushuku na mpa?

⁴⁷ Maku ma Kashila† dem ma tsu pana ta kadyanshi ka Kashila. Shegai eda mmuku n Kashila n da wa, da gai i zuwai bawu i panai vi.”

Yesu da uzapige n Ibrahi

⁴⁸ Aza a Yahuda a wushunki Yesu, “Dere da tsu danai avu uza u Samariya u da, kpam va ta n ityoni i cingi!”

⁴⁹ U danai, “Ma n ityoni i cingi a asuvu a va wa. N naka ta Tata u va tsupige, shegai eda i 'yuwan mu unaka tsupige.

⁵⁰ Kumodu ka mari tsara n tsaraka kaci ka va tsupige wa, shegai uza roku u da pini uza da wa ciga mu n wushi tsupige. Aya kpam dem wa yan afada.

51 Mayun n tonuko ɗa, uza ɗa baci dem u tonoi uwenishike u va, wa kuwa wa.”

52 A danai, “Gogo-na tsu reve ta an vari n ityoni i cingi a asuvu a vunu! Ko Ibrahi na ntsumate a kuwusa ta. Shegai avu vu danai, ‘Gbā uza ɗa baci u tonoi uwenishike u va, wa kuwa wa.’

53 Vu la tata u tsunu Ibrahi tsupige ɗa? U kuwa ta, nala dem ntsumate. Ya vu bidyai kaci ka vunu?”

54 U wushunku le, “N naka baci kaci ka va tsupige, tsupige tsu va tsa woko ili i roku wa. Uza ɗa u naka mu tsupige aya Tata u va, eɗa kpam i danai aya Kashilā ka ɗe.”

55 Eɗa kotsu i reve yi wa, mpa tani n reve yi ta. N ɗa baci kotsu n reve yi wa, ma woko ta uza u kaɓan tyoku u ɗe. Shegai n reve yi ta, kpam n tono ta ili i'ya u danai.

56 Tata u ɗe Ibrahi zangana ta u wene utuwa u va, kpam u wene ta u yain kpam mazanga cika.”

57 Aku a danai, “Niɗa va dana vu wene Ibrahi, aɗa tani na kotsu vu rawa ayen amangarenkupa wa?”

58 Aku u tonuko le, “Mayun n tonuko ɗa, kahu a matsa Ibrahi, Mpa† pini.”†

59 An Yesu danai nala, aku ama yi a bidisai atali tsara a wuna yi. Shegai u puwain, u lazai u asakai Kuwa ku Kashilā ki.

9

Yesu tanasqi karumba

† 8:58 An Yesu danai “Mpa,” aza a Yahuda a nala yi a ciɓa ta an Kashilā ka tonukoi Musa kala ka ne ka “Mpa.” Uwuta 3:14.

¹ An Yesu wari a nwalu, aku u wenei vuma roku uza da a matsai karumba.

² Aku atoni a ne a wece yi, “Kawenishiki, ndya i zuwai a matsai vuma u na karumba? Nusa da u nusai, ko gai isheku i ne i'ya i yain unyushi vi?”

³ U wushunku le, “Vuma u na u rumbana adama a unyushi u ne, ko kpmu u isheku i ne wa. Matsa da a matsa yi nala tsara Kashila ka wenike ucira u ne ara ne.

⁴ U kana ta tsu yain manyan ma uza da u suku mu n kaara. Kayin ka yan ta da bawu uza wa yan manyan.

⁵ A'ayin a da mari pini naha a likimba, mpa n tsu zuwa katyashi a asu u ama a likimba.”

⁶ An u danai nala, aku u cikpai atatsa a iyamba, u vurai kalyon n a da, aku u gbarai kalyon ki a a'eshi a vuma yi.

⁷ Aku u tonukoi vuma vi, “Wala ba vu sawa a'eshi a vunu a kadaka ka mini ka a ka isa Silawamu.” (Kalen ka “Silawamu” ka “Uza da a Suki.”) Aku vuma vi u banai u sawai a'eshi a ne. U gono ta n u weni.

⁸ Ama a da a'ari a asu vi n aza da a revei karumba ki uza da wari u tsu folo vi, a wecikei, “Vuma da u tsu dusukusu pini n u foli u da na vi wa?”

⁹ Aza roku a danai, “Aya gai vi.”

Aza roku kpmu a danai, “Aya wa, rotsono da gai a rotsonoi.”

Karumba ki ka rongoi gai udansa, “Mpa gai na vi!”

¹⁰ Aku a wece yi, “Nida vu yansai va wene gogo-na?”

¹¹ U wushunku le, “Vuma da a ka isa Yesu da u vurai kalyon, aku u gbara ka mu a'eshi. Pini nala,

u tonuko mu n bana a Kadaka ka Silawamu n sawa a'eshi yi. An n ba n sawai, aku n wenei.”

¹² Aku a wece yi, “Nte vuma vi?”

U danai, “N reve wa.”

Afarishi a matsai uvece tyoku da u tanqi

¹³ A bidyai vuma da wari karumba caupa vi, a banka yi a asu u Afarishi.

¹⁴ Kain ka Yesu vurai kalyon u tanasai vuma vi, kain ka Ashibi ka.

¹⁵ Pini nala, Afarishi yi a wecei vuma vi, “Nida a yain vu tsarai a'eshi a vunu?”

U wushunku le, “Aya u gbara ka mu kalyon a a'eshi, aku n sawai, pini nala, n wenei.”

¹⁶ Afarishi a roku a danai, “Yesu na vi a asu u Kashila da u wutai wa, kpaci wa tono mele ma Ashibi wa.”

Shagai aza roku a danai, “Vuma da wari n un-yushi u cingi wa fuda wa yan ikunesavu naha wa.”
Aku ka kpada le utuwa ka te.

¹⁷ A doku a wecei vuma vi, “Ndya va dana a kaci ka vuma da u tanasa vu a'eshi yi?”

U wushunku le, “Matsumate ma.”

¹⁸ Azapige a aza a Yahuda a wushuku an vuma vi karumba ka caupa, kpm gogo-na wa fuda wa wene wa, aku a suki a isa isheku i ne.

¹⁹ A wece le, “Maku ma de ma na vi? I da nala i matsa yi n urumba, nida a yain aku gogo-na wa wene?”

²⁰ Aku a wushuki, “Tsu reve ta gai maku ma tsunu ma, kpm nala tsu matsa yi n urumba.

²¹ Shegai tsu reve tyoku da a yain wa wene wa. Kpm dem tsu reve uza da u tanasa yi wa. Wece ni. U rasta ta u wushunku da n kaci ka ne.”

22 A dana t̄a nala adama a d̄a a ka pana uwonvo u azapige yi. Alya a danai gb̄a uza d̄a baci dem a kan̄ai u da Yesu Kawauwi ka, wa doku wa uwa a kagata ka Kashil̄a kpam wa.

23 Da gai i zuwai isheku i ne a danai, “Wece ni, u r̄atsa t̄a u wushunku d̄a n kaci ka ne.”

24 A doku a isāi vuma d̄a a matsai karumb̄a ki, a tonuko yi, “Tsina n Kashil̄a vu tonuko tsu ukuna u mayun! Tsu reve t̄a vuma d̄a u tan̄asā vu na vi uza u unyushi u cingi d̄a.”

25 U wushuki, “Ko w̄a n unyushi u cingi, ko w̄a n u d̄a wa, mpa n reve wa. Ili i'ya gai n revei i'ya: Caupa mari t̄a n urumb̄a, shegai gogo-na ma wene t̄a.”

26 A wece yi, “N̄dya u yanka vu? Nid̄a u tan̄asā vu?”

27 U wushunku le, “N tonuko d̄a d̄e, shegai i pan̄aka mu wa. Nid̄a ya ciga i doku i pana ukuna vi kpam? Ya ciga i woko atoni a ne a d̄a dem?”

28 Aku a wisha yi a danai, “Ada gai katoni ka ne, at̄su atoni a Musa a d̄a.

29 T̄su reve t̄a Kashil̄a ka dansa t̄a n Musa, shegai tsu reve gb̄am ilyuci i'ya vuma u na u wut̄ai wa.”

30 Vuma vi u danai, “Ili i majiyan i'ya! U tan̄asā t̄a a'eshi a v̄a, shegai nid̄a i kpād̄ai ureve a asu u d̄a u wut̄ai?”

31 At̄su gai tsu reve t̄a Kashil̄a ka tsu pan̄aka aza a unyushi u cingi wa, shegai u tsu pan̄aka t̄a uza d̄a baci dem wa lyaka yi kayala kpam wa yansa ili i'ya u danai.

32 Tun an Kashil̄a ka yain likimba, uza w̄a la u tan̄asāi a'eshi a vuma d̄a a matsai karumb̄a wa.

³³ A da baci vuma u na Kashilā ka ka suku yi wa, wa fuda wa yan ko i te wa.”

³⁴ A tonuko yi, “Avu uza u unyushi u cingi u da mayun mayun tun kain ka a matsa vu! Va wundya va fuda va wenishike tsu ili i roku da?” Aku a loko yi pini a kagata ka Kashilā ki.

Urumba u Afarishi

³⁵ An Yesu panai ili i'ya i gitai, aku u boloi vuma vi u wece yi, “Vu wushuku wa n Maku ma Vuma?”

³⁶ Vuma vi u wushuki, “Uzapige, tonuko mu ko eyi yayi, tsarā n wushuku n eyi!”

³⁷ U tonuko yi, “Vu wene yi de, kpam aya gai wa dansa n avu gogo-na vi.”

³⁸ Vuma vi u danai, “Asheku, n wushuku ta!” Aku vuma vi u lyakai Yesu kayala.

³⁹ Yesu tonuko yi, “N tuwā ta tsarā n pecene ama a likimba. N tuwā ta n zuwa arumba a wene, aza da kpam a ka wundya ele a ka wene n wenike le ele arumba a da.”

⁴⁰ An Afarishi a da a'ari pini vi a panāka yi u danai nala, aku a wece yi, “Va wundya ātsu arumba a da?”

⁴¹ U wushunku le, “A da baci eda arumba a da gmām wa, i'ari ya yan n unyushi u cingi wa. Shegai an i danai eda ya wene ta, i'a ta pini n unyushi u cingi u de.”

10

Agisani a kaliniki

¹ Yesu danai, “Mayun n tonuko da, aboki n aza a magalaka a da koshi a tsu radugu a yuwa kasaga a un̄a u da a ka uwa a utsutsu u asu u da a tsu zuwa ncon.

² Uza ɗa u tsu uwa a utsutsu aya kaliniki ka ncon ki.

³ Uza ɗa u tsu wundya utsutsu vi, aya u tsu giduwuka yi u ɗa. Kpam ncon n ne mi n tsu pana ta kalagatsu ka ne. U tsu isa ta n ne ya dem n kala ka ne, aku u wutukpa le.

⁴ A'ayin a ɗa baci u wutukpa le, aku u uwa a kapala ka le, ele n a toni kpaci a reve ta kalagatsu ka ne.

⁵ A tsu tonon vuma roku wa, shegai a suma yi, kpaci a reve kalagatsu ka ne wa.”

⁶ Yesu tonuko le ta agisani a na yi, shegai a reve ili i'ya wa tonon wa.

Yesu ɗa kaliniki ka shinga

⁷ Yesu doki u danai, “Mayun n tonuko ɗa, Mpa utsutsu u asu u ncon vi.

⁸ Gba aza ɗa a lasa mu utuwa, aboki a ɗa n aza a magalaka. Ncon mi a pana ka le wa.

⁹ Mpa utsutsu vi, kpam uza ɗa u uwai a asu u va, wa tsara ta iwauwi, wa fuda ta wa uwa kpam u wuta u zami ijani i utakuma.

¹⁰ Kaboki ka tsu tuwa ta uboki, u wuna, kpam u nangasa, shegai mpa n tuwa ta tsara n naka uma kpam a tsara u ɗa ushani.

¹¹ “Mpa kaliniki ka shinga. Kaliniki ka shinga ka tsu neke ta uma u ne tsara u kangu ncon n ne.

¹² Uza ɗa a bidyai manyan ma kalina wa tyoku u kaliniki uza ɗa wari na ncon mi wa. U wene baci maleweni a utuwa, wa suma ta u asaka ncon mi utyoku u le. Aku maleweni mi ma ba ma zara ncon mi ma wacinsa le.

¹³ Vuma vi u suma ta kpaci bidya ɗa a bidya yi manyan kpam u dambula a kaci ka ncon mi wa.

14-15 “Mpa kaliniki ka shinga. N reve ta ncon n va, nala dem Tata u va u reve mu. Ncon n va dem a reve mu ta, tyoku da dem n revei Tata vi. N neke ta uma u va tsara n banga ncon mi.

16 Ma ta na ncon n roku n da bawu mari a asuvu a ushiga u na vi, kpam u kana ta n tuko le dem. A ka pana ta kalagatsu ka va, kpam gba a ka woko ta ushiga u te n kaliniki ka te.

17 Tata vi wa ciga mu ta kpaci ma ta ufobusi tsara n naka uma u va, kpam n tuwa n wushi u da.

18 Uza wa fuda wa wusa uma u va ara va wa. N naka ta u da adama a uciga u kaci u va. Ma ta n ucira u da ma neke u da kpam n wushi u da, tyoku da Tata u va u tonuko mu n yain.”

19 Aza a Yahuda a doku a wushuku wa, aku ka kpada le kpam utuwa ka te.

20 Aza roku a le a danai, “Ityoni i cingi i'ya i uwa yi i'ya i zuwa yi ijan. Ndy a i zuwai ya pana ka yi?”

21 Shegai aza roku a danai, “Uza da baci ityoni i cingi i uwai u tsu yan kadyanshi naha wa. Ityoni i cingi ya fuda ya kukpa a'eshi a karumba da?”

A yuwain Yesu

22 An a'ayin a uyolu a rawai, a'ayin yi a da a tsu yan Abiki a Uci busa Unaka Kuwa ku Kashila† a Urishelima.

23 Kain ka te, Yesu wa wala pini a Kuwa ku Kashila a asu u da a tsu isa Kafalaka ka Solomo.

24 Aku aza a Yahuda yi a bolomgbonoi a kyawan yi, a danai, “Hal ku yain ka va zuwa tsu uyan malala ko avu ya vari? Ada baci Kawauwi ki, tonuko tsu karara.”

25 Yesu wushunku le, “N tonuko da de caupa, shegai i kpadai uwushuku. Ikunesavu i'ya n yan-sai a asuvu a kala ka Tata u va i wenike ta ko mpa yayi.

26 Shegai i 'yuwain uwushuku, kpaci eda ncon n va n da wa.

27 Ncon n va n tsu pana ta kalagatsu ka va, n reve le ta, ele kpam dem a tsu tonu mu ta.

28 N naka le ta uma u da bawu wa kotso, kpam a ka kuwa wa. Uza wa kpam la wa wusa le a kukere ku va wa.

29 Tata u va u da u naka mu n ele, u la ta ili gba tsupige, kpam uza wa fuda wa wusa le a kukere ku Tata u va wa.

30 Tata vi na mpa ili i te i'ya.”

31 Pini nala, a doki a bidisai atali tsara a wuna yi.

32 Shegai u tonuko le, “N wenike da ta ili i shinga i shinga i'ya Tata u va u suku mu n yain. N ukuna u eni u da a asuvu a le ya ciga i varasa mu?”

33 Aku a wushuki, “Adama a da vu yain ili i shinga i'ya i zuwai tsa ciga tsu varasa vu wa, shegai adama a da vu yankai Kashila kadyanshi ka cingi da. Avu vuma da, shegai vu danai dere da vai n Kashila!”

34 U wushunku le, “A korongu ta a Mele ma de ma Kashila ka danai, ‘N da, eda ashila a da.’ ◇

35 Tsu reve ta ili i'ya Tagarada u Kashila u danai mayun da vai hal ubana a makorishi. Kpam Kashila ka isa ta ama a nala yi ashila, aza da u nakai udani u ne.*

◇ **10:34** Ishp. 82:6. * **10:35** Aza da a wushai akani a Kashila a Masasa ma Sinai mi, a Iya Musa n aza a Isara'ila.

³⁶ Mpa gai, Tata u dangasa mu ta kpam u suku mu a asuvu a likimba. Nida ya dana n yanka Kashila kadyanshi ka cingi an n danai, 'Mpa Maku ma Kashila ma'?

³⁷ Manyan ma Tata u va wa yansa ma baci ma yansa wa, kotsu i wushuku na mpa wa.

³⁸ Shegai ili i'ya Tata u va wa yansa i'ya baci ma yansa, u gan ta i wushuku adama a nala, ko i wushuku baci n kadyanshi ka va wa. Aku i reve an Tata vi ili i te i'ya na mpa, mpa kpam ili i te i'ya n Tata vi."

³⁹ A doki a matsai tsara a kana yi, shegai u lai.

⁴⁰ Aku u ba u pasai Agata a Urudu ubana a asu u da Yahaya gitai ulyubugusu, u rongoi de.

⁴¹ Ama ushani a tuwai ara ne. A ka dansa utyoku u le, "Yahaya yan ukunosavu wa, shegai gba ili i'ya Yahaya danai a kaci ka vuma u na mayun da."

⁴² Pini nala, ama ushani a wushuki n Yesu.

11

Ukpa u Li'azaru

¹ Kain ka te, maala ma kana vuma roku uza da a ka isa Li'azaru, uza da wa rongo a ilyuci i Batani n ataku a ne Meri n Marta.

² Meri na vi, uza da vangu u ne wari n maala mi, aya uza da u tuwai u tsungi manivi ma magulani a a'ene a Asheku, aku u yansai a da n kenji ka ne.

³ Pini nala, Meri n Marta a suki uza roku u ba u tonuko Yesu, "Asheku, uza da va ciga vi, maala ma kana yi de."

⁴ An Yesu panai nala, u danai, "Maala ma nala ma kotso a ukpa wa. Nala u gita ta tsara a tuko

tsupige a asu u Kashila, na mpa Maku ma Kashila, n wushi tsupige adama a nala.”

⁵ Yesu wa ciga ta Marta n a'angu a ne.

⁶ Shegai an u panai a da maḅala ma kana ta Li'azaru, aku u doki u shamgbai pini a asu u da wari vi a'ayin a re.

⁷ Aku u tonukoi atoni a ne, “Tsu gonoi a Yahuda.”

⁸ Atoni yi a danai, “Kawenishiki, kotsu u barakpa an azapige a aza a Yahuda a ka ciga a varasa vu a wuna vu wa. Nya i zuwai va ciga vu doku vu gono de?”

⁹ U wushuki, “Uliva dem wa ta n ulapa uwule kupa n ure. A'ayin a da baci dem katyashi kari la, ama a ka wala ta kpam a ka tadatsa wa. A ka wene ta kpaci a'a ta n katyashi ka likimba u na.

¹⁰ Shegai a wala baci n karimbi, a ka tadatsa ta, kpaci a'a n katyashi wa.”

¹¹ Aku u tonuko le, “Kaje ka tsunu Li'azaru aya pini wa lavuta, nte ma bana de tsara n 'yangasa yi.”

¹² Aku atoni yi a danai, “Asheku, alavu a da yi baci, wa tana ta!”

¹³ Ele n a dani ko alavu a maci a da Yesu tonuko le wa lavuta, shegai Yesu tonuko da wa tonuko le Li'azaru kuwa de.

¹⁴ Aku u wutumkpa le a kateshe, u danai, “Li'azaru kuwa de.

¹⁵ Shegai n pana ta kayanyan an bawu mari de. Adama a nala, ya rotsongusu ta i wushuku na mpa. Tuwai tsu banai ara ne gogo-na.”

¹⁶ Aku katoni ka roku Toma (uza da a ka isa “Mapeshe”) u tonukoi aza da a buwai, “Tsu soki

kawenishiki ki gb̄a tsunu, tsar̄a tsu kuw̄a ɔe kaɓolo n eyi!”

Yesu n Meri n Marta

¹⁷ An Yesu rawai evu, u cinai cina a cid̄angu ɔe Li'azaru n a'ayin a nishi.

¹⁸ Batani n Urishelima a'ā tā evu evu, evu n mel u re ɔa.

¹⁹ Adama a nala, aza a Yahuda ushani a bansa tā idyani i ukp̄a ara Marta n Meri adama a ukp̄a u vangu u le.

²⁰ An Marta panai a da Yesu wa tuw̄a, aku u banai u gawunsai n eyi, shegai Meri shamgbai pini a kuwa.

²¹ Marta tonukoi Yesu, “Asheku, a da baci v̄ari pini, vangu u v̄a w̄ari wa kuw̄a wa.

²² Shegai ko n gogo-na n reve tā Kashilā ka n̄aka vu tā ili i'ya baci dem vu folo yi.”

²³ U danai, “Vangu u vunu wa 'yangā tā u yain kpam uma.”

²⁴ Marta wushuki, “N reve tā an wa 'yangā kain ka makorishi, Kashilā ka 'yangasā baci gb̄a akushe.”

²⁵ U wushunku yi, “Mpa n tsu 'yangasā ukp̄a, mpa kpam uma. Aza ɔa baci a wushuki n̄a mpa, ko a kuw̄a baci a ka 'yangā tā.

²⁶ Uza ɔa w̄ari n uma kpam u wushuki n̄a mpa, wa kuw̄a wa. Marta, vu wushuku w̄a?”

²⁷ U danai, “N wushuku tā, Asheku. Aɔa Kawauwi, Maku ma Kashilā, uza ɔa wa tuw̄a a likimba vi.”

Yesu sai

28 An Marta danai nala, aku u gonoi u ba u tonukoi vangu u ne Meri koshi, u danai, “Kawenishiki ki ka rawa de, kpam ada wa wecike.”

29 An Meri panai nala, aku u 'yangai gogo wa bana ara Yesu.

30 Kotsu u rawa a ilyuci yi wa, nte u buwai ve de a asu u da Marta gawunsai n eyi.

31 Ama ushani a tuwa le ta uwene, shegai an a wenei Meri wuta a kuwa ki gogo, aku a yawunsai nte wa bana de a asu u kasaun vi tsara u sai. Aku a tono yi.

32 Meri vi u banai a asu u da Yesu wari. An u wene yi, aku u kudangi a kapala ka ne u danai, “Asheku, a da baci wari pini na, vangu u va wari wa kuwa wa.”

33 U wene yi wa sa, ama da a'ari kabolo n eyi dem a ka sa, aku u dambulai cika.

34 U wece le, “Nte i cidangu yi?”

A wushunku yi, “Asheku, tuwa vu wene asu vi.”

35 Aku Yesu dem u sai.

36 Ama da a'ari kushani pini evu a danai, “I wene ta tyoku da wa ciga Li'azaru cika.”

37 Shegai aza roku a le a danai, “U zuwa ta karumba ka wenei. Wari u gan ta u bishinka Li'azaru ukuwa.”

Yesu 'yangasai Li'azaru a ukpa

38 Eyi pini a kadambula ki, aku u banai a asu u kasaun vi. Kasaun ki tani kaaɓuru ka, kpam a kimba ta ka n katali ka roku a utsutsu vi.

39 Aku u tonuko le, “Gindalakpai katali ki a ikengi.”

Shegai Marta danai, “Asheku, vu reve ta Li'azaru kuwa de a'ayin a nishi, kawān ka yan ta pini.”

⁴⁰ Yesu tonuko yi, “Vu asansa an n tonuko vu, ‘Vu wushuku baci va wene ta tsupige tsu Kashila?’”

⁴¹ Aku a gindalakpai katali ki a ikengi. U webelei zuba u danai, “Tata, n cikpa vu ta an vu panaka mu.

⁴² N reve ta vu tsu panaka mu ta maco, shegai n dana ta nala adama a ama da a kyawan mu na vi. Ma ciga ta a wushuku an ada vu suku mu.”

⁴³ An u kotsoi kvasu, aku u salai, “Li'azaru, wuta!”

⁴⁴ Aku u wutai. Akere n a'ene a ne ucaci n aminya a eri, a cacai kpam upetiwa'eshi u ne n kunya.

Aku Yesu danai, “Surukpa ni i asaka yi u wala.”

A sheshei tsara a wuna Yesu

(Matiyu 26:1-5; Marku 14:1-2; Luka 22:1-2)

⁴⁵ Ama ushani a da a tuwai tsara a wene Meri vi a wenei ili i'ya Yesu yain, aku a wushuki n eyi.

⁴⁶ Aza roku a le a banai a asu u Afarishi a tonuko le ili i'ya Yesu yain.

⁴⁷ Aku adarakpi a pige n Afarishi a bolomgbonoi Asheshi a Pige a asu u te, a danai, “Ndya tsa yan? Vuma u na wa yansa ta ikunesavu ushani.

⁴⁸ Tsu asaka yi baci u lyai kapala n uyansa ili i na yi, ya dem wa wushuku ta n eyi. Aku asoje a aza a Roma a tuwa a wacinsa Kuwa ku Kashila ku tsunu n uyamba u tsunu.”

⁴⁹ Uza roku a asuvu a Asheshi a Pige yi; wata, Kayafa, uza da wari Magono ma Adarakpi a kayen ki, u danai, “Eda i reve ili i'ya i'ari pini wa!

⁵⁰ Nida ya asaka uyamba gba u kuwa? Wa la ta tsulobo uza u te u na vi u kuwa n u da a ama gba a ka kuwa.”

⁵¹ Uyawunsa u na vi a katakasuvu ka Kayafa ka u wutai wa. Shegai an wari Magono ma Adarakpi a kayen ka nala ki da i zuwai wa yan kadyanshi ka ili i'ya ya tuwa ya gita: Dana da wa dana Yesu wa kuwa ta adama a aza a Yahuda.

⁵² Adama a unyushi u aza a Yahuda a da koshi Yesu wa kuwa wa. Wa kuwa ta tsara u bolomgbono ama a Kashila a da a wacinsai a asuvu a likimba.

⁵³ Kain ka nala ki ka azapige a aza a Yahuda a gitai ufobuso tyoku da a ka wuna Yesu.

⁵⁴ Adama a nala, Yesu doku u wala a kateshe a Yahuda wa, aku u asakai Urishelima. U lazai ubana a ilyuci i Ifuramu, i'ya i'ari a ikengi i kakamba, aku u dusuki de n atoni a ne.

⁵⁵ An a yain evu n Abiki a Upasamgbana, aku ama ushani aza da a'ari a ilyuci i kenu kenu a lazai ubana a Urishelima kahu abiki yi, tsara a wulukpe kaci ka le tyoku da Mele ma danai a yansa.

⁵⁶ A ka ciga a wene Yesu, ele pini a Kuwa ku Kashila ki, aku a ka wecemgbene, “Ndya i wenei? Wa tuwa gbam a asu u abiki vi?”

⁵⁷ Adarakpi a pige n Afarishi yi a tonukoi ama, uza da baci dem u wenei Yesu, u tonuko le, kotsu a kana yi.

12

Meri tsunki Yesu manivi ma magulani

¹ An a'ayin a teli a wokoi kahu Abiki a Upasamgbana yi, Yesu banai a Batani u rawai a kuwa ku Li'azaru uza da u 'yangasai a ukpa.

² A fobusukoi Yesu ilikulya, Marta aya uza da wa pecike ilikulya, Li'azaru kpam wa ta pini ndishi kabolo n aza da a ka lya ilikulya n eyi.

³ Aku Meri bidyai kolubo u manivi ma mari n ikebe cika u pige, u tsunki Yesu a a'ene. U yansai ma n kenji ka ne. Magulani ma manivi mi ma shadangi kuwa ki.

⁴ Katoni ka a ka isa Yahuza Isikariyoti wa ta dem pini. Aya wa tuwa wa neke Yesu a asu u azapige. U danai,

⁵ “Manivi ma nala mi ma rawa ta ikebe i'ya uza wa yan manyan ma kayen ka te.* Wari u gan ta a denge ma, aku a naka aza a unambi.”

⁶ Shegai Yahuza vi u dambula gbam n aza a unambi yi wa. U dana ta nala kpaci kaboki ka. Aya uza da wa banan makpakata ma ikebe kpam u tsu bidya ta i roku u yanka manyan ma kaci ma ne.

⁷ Shegai Yesu tonuko yi, “Kotsu vu damgbarasa yi wa. U yan ta nala tsara u fobuso ikyamba i va adama a kacida.

⁸ Ya rongo ta n aza a unambi maco, shegai ya rongo na mpa maco wa.”

A ka ciga a wuna Li'azaru

⁹ A'ari pini, aku kakuma ka ama ka panai a da Yesu rawa de a Batani. Aku a banai an u wokoi Yesu wari de, kpam tsara a wene Li'azaru uza da Yesu 'yangasai a ukpa vi.

* **12:5** Akorongi a cau a cau a kagita a korongu ta “ikebe i azurufa 300.” Kondo “Ikebe i azurufa” a kaci ka idani ka “Ikebe” a Idani i U6anga.

10 Adarākpi a pige yi a fobusoi dem tsarā a wuna Li'azaru.

11 Adama a Li'azaru, ama ushani a aṣakā le utono, aku a ka wushukusu n Yesu.

Yesu uwai a Urishelima

(Matiyu 21:1-11; Marku 11:1-11; Luka 19:28-40)

12 An kain ka wansai, aku kakumā ka ama ka ka tuwāi uyan Abiki a Upasamgbana vi, a panai a da Yesu da pini utuwā a Urishelima.

13 Aku a bidisai akere a nshuwan tsarā a ba a gawunsa n eyi, n a salasi,

“Hosana,† cikpalai Kashilā!”

“Kashilā ka zuwuka uza da wari a utuwā a asuvu a kala ka Magono ma Zuba unā u shinga!

Kashilā ka zuwuka Magono ma aza a Isara'ila unā u shinga.”

14 An Yesu tsarāi maku ma makparyagi ma roku, u yuwai ma. Tyoku da Tagarāda u Kashilā u danai u da la vi,

15 “Aza a Sihiyona,‡ kotsu i pana uwonvo wa!

Magono ma de ma pini a utuwā, uyuwi a maku ma makparyagi.” ◇

16 A a'ayin a nala yi, atoni a ne kotsu a reve n ukuna vi wa. Shegai a ubana a kapala, an a tuwāi a 'yangasa yi ubana a tsupige, da a cibai an Tagarāda u Kashilā u danai ukuna vi a kaci ka ne, hal gbam a yanka yi u da de.

17 Ama da pini ushani kabolo n Yesu a'ayin a da u 'yangasai Li'azaru a ukpa, kpam u tonuko yi u

† 12:13 “Hosana” idyani i'ya ama a tsu danaṣa uzapige i'ya tsarā a naḳa yi tsupige. Kalen ka ne ka, “Kashilā ka wauwa yi!” ko kpam “A cikpala yi.” ‡ 12:15 Sihiyona kala ka dem ka Urishelima.

◇ 12:15 Zak. 9:9.

wut̄a a kasaun ki. Gogo-na alya a ka tonusuko ama ili i'ya u yain.

¹⁸ Ama ushani a bana t̄a tsar̄a a cina Yesu, kpaci a pana t̄a ukuna u ukunosavu vi.

¹⁹ Aku Afarishi yi a ka dansa utyoku u le, “Wundyai, tsu rukp̄a de gb̄a gb̄a! Likimba gb̄a aya a ka tono!”

Nheline n roku ma ciga n wene Yesu

²⁰ Nheline n roku n bana t̄a a Urishelima ulya kayala a'ayin a Abiki a Upasamgbana.

²¹ A banai ara Filibu (uza da u wut̄ai a ilyuci i Besaida a Galili) a danai, “Uzapige, tsa ciga t̄a tsu wene Yesu.”

²² Filibu banai u tonukoi Andurawu, aku a lazai ama a re a le a ba a tonukoi Yesu.

²³ Aku u tonuko le, “A'ayin a yan de a da Maku ma Vuma ma wusha tsupige tsu ne.

²⁴ Mayun n tonuko da, ucun u ulya u te u rukp̄a baci a iyamba u kuwai wa, wa la u te vi wa. A'ayin a da baci u kuwai, aku u woko ushani.

²⁵ Uza da baci wa ciga uma u ne a likimba u naha, wa namba t̄a u da. Uza da baci u 'yuwain uma u ne a likimba u naha, wa tsar̄a t̄a uma u da bawu wari n utyoku.

²⁶ Uza da baci wa ciga u gbashika mu u kana t̄a u tono mu, tsar̄a kagbashi ka va ka rongo a asu u da baci dem mari, kpam Tata u va wa naka t̄a uza da baci dem u gbashika mu tsupige.”

Yesu dansai ukuna u ukpa u ne

²⁷ Yesu lyai kapala n kadyanshi, “Gogo-na n dambula t̄a cika. Ndya ma dana? N dana wa, “Tata,

wauwa mu a a'ayin a na yi'? Nala wa, n tuwā tā a'ayin a na adama a na, tsarā n pana ikyamba.

²⁸ Tata, wenike ama tsupige tsu vunu!"

Aku kalagatsu ka wutai a zuba ka danai, "N wenike tā tyoku da mari n tsupige kpam ma doku tā ma wenike."

²⁹ Kakuma ka ama ka kari pini kushani vi a pana tā kalagatsu ki, aku aza roku asuvu a le a danai makpankashila ma. Shegai aza roku a danai, "Katsumate ka zuba ka ka dansai n eyi!"

³⁰ Aku Yesu tonuko le, "Adama a de a da kalagatsu ki ka tuwai, adama a va a da wa.

³¹ Gogo-na a'ayin a yan de a da Kashila ka yanka ama a likimba afada. Kpam dem a'ayin a da, a da wa loko uza da wa lya tsugono tsu likimba u na.

³² A 'yangasa mu baci a zuba u mawandamgbani, ma zuwa tā ya dem u tuwa ara va."

³³ Yesu dana tā nala tsara u wenike tyoku da wa kuwa.

³⁴ Kakuma ki ka danai, "Mele ma tsunu ma tonuko tsu tā Kawauwi ka rongo tā n uma hal ubana. Nida va dana a ka 'yangasa tā Maku ma Vuma a zuba u mawandamgbani? Ya Maku ma Vuma mi?"

³⁵ Yesu wushuki, "Ya tsara tā katyashi a'ayin kenu. Rongoi a nwalu a'ayin a da i'ari a katyashi, tsara i tadatsa wa a'ayin a da baci karimbi ka danda da. Shegai ya wala baci a karimbi, ya fuda ya reve asu u da ya bana wa.

³⁶ Wushuki n uza da u tsu zuwa katyashi ka tuwa tun wari kabolo n ada, tsara i woko aza da a a'ari a katyashi."

Aza roku a 'yuwain uwushuku n Yesu

An Yesu danai nala, aku u lazai u ba u kpawain tsarā a wene yi wa.

³⁷ Ko an u wokoi u yansai ikunesavu a kapala ka le, a wushuku n eyi wa.

³⁸ Nala gitā tā tsarā ili i'ya Ishaya matsumate u danai i shadangu,

“Magono ma Zuba, ya wushuki n ili i'ya tsu danai? Magono ma Zuba, ya vu wenikei ucira u vunu?” ◇

³⁹ Matsumate mi ma doku tā ma danai, ili i'ya i zuwai a kpadāi uwushuku i'ya na:

⁴⁰ “Magono ma Zuba ma zuwa tā a'eshi a ama yi a rumbānai,

kpam u zuwa le a ryagbajai.

Mpa Magono ma Zuba, n yan tā nala tsarā a wene ko a reve wa,

kpam kotsu a kpatala utuwā ara vā, tsarā n tanaṣa le wa.” ◇

⁴¹ Matsumate mi ma dana tā nala kpaci u wene tā tsupige tsu Yesu, kpam u dansai ukuna u ne.

⁴² A'ayin a nala yi, azapige ushani a wushuku tā n eyi. Shegai an a ka pana uwonvo u Afarishi, a kawan a dansa u ḍa a kateshe wa, kotsu a wutukpa le a asuvu a kagata ka Kashilā wa.

⁴³ A tsu la tā uciga icikpali i ama kapala n icikpali i Kashilā.

Yesu tuwā tā u wauwa likimba

⁴⁴ Yesu 'yangaṣai kalagatsu ka ne u danai, “Gba uza ḍa baci dem u wushuki nā mpa, nā mpa ḍa koshi u wushuku wa, hal dem n uza ḍa u suku mu ḍa u wushuki.

⁴⁵ Uza ɗa kpam u wene mu, u wene ta dem uza ɗa u suku mu.

⁴⁶ N tuwa ta a likimba n woko katyashi, tsara uza ɗa baci dem u wushuki na mpa u rongo a asuvu a karimbi wa.

⁴⁷ “Uza ɗa u panai kadyanshi ka va aku u 'yuwain ka utono, mpa ma kiɗaga yi ugana wa. Kpaci n tuwa tsara n kiɗaga likimba ugana wa, shegai n wauwa u ɗa.

⁴⁸ Uza ɗa wa kiɗaga uza ɗa u 'yuwan mu ugana aya pini; wata, kadyanshi ka n dansai, ka ka kiɗaga yi ugana kain ka makorishi.

⁴⁹ Ili i'ya n wenishikei ara va ɗa i wuta wa. Tata u ɗa u suku mu aya u tonuko mu ili i'ya ma dana n i'ya ma wenishike.

⁵⁰ N reve ta ili i'ya u danai ama a yain i zuwa ta ama a yain uma hal ubana. Da i zuwai n tonuko da dere ili i'ya Tata u tonuko mu.”

13

Yesu bacangusi a'ene a atoni a ne

¹ Cina u woko kain ka te kahu kain ka Abiki a Upasambana ka yain. Yesu reve ta a'ayin a yan de a ɗa wa asaka likimba u na u gono a asu u Tata. Wa ciga ta ama a ne a ɗa a'ari a likimba, kpam gogo-na pini na u wenike le ta uciga vi gba gba bawu utyoku.

² Yesu n atoni a ne a ka lya kaɓolo n kuvuli. Cina Kalapansi ka zuwa de Yahuza Isikariyoti maku ma Simo u yawunsa tsara u neke yi.

³ Yesu reve ta Tata naka yi ta ucira u ili gba, u wuta ta a asu u Kashila, kpam nte wa gono de ara ne.

4 An a'ari a ulya ilikulya, Yesu 'yangai u mondoi matogo ma pige ma ne, aku u sirai mayaga a cuku tsu ne.

5 U tsungi mini a kabelu u gitai uɓacangusa a'ene a atoni a ne, aku u yansai a ɗa n mayaga ma u sirai a cuku tsu ne tsi.

6 Yesu tuwai ara Simo Bituru, eyi kpm u tonuko yi, “Asheku, aɗa va ciga vu ɓacangusu mu a'ene?”

7 Yesu wushunku yi, “Vu reve ili i'ya mari uyan wa, shegai va tuwa ta va reve.”

8 Bituru danai, “Nala wa, va ɓacangusu a'ene a va wa.”

Yesu wushuki, “N ɓacangusu baci a'ene a vunu wa, avu uza u te ɗa a asuvu a ama a va wa.”

9 Simo Bituru danai, “Asheku, ɓacangusu gbam a'ene a va koshi wa! Sawa mu dem akere n kaci.”

10 Yesu danai, “Vuma u sumba baci, ikyamba i ne gba i tsu takpa ta sarara. A'ene a ne a ɗa koshi wa ɓacangusu. Eɗa ama i'a ta sarara, shegai gba de ɗa wa.”

11 Yesu reve ta uza ɗa wa kpatalaka yi, ɗa gai i zuwai u danai, “Gba de ɗa i'ari sarara wa.”

12 An u kotsoi uɓacangusu a'ene a le gba, aku u ukai matogo ma ne u gonoi u dusuki. U wece le, “I reve ili i'ya n yanka ɗa gogo-na vi?”

13 I tsu isa mu ta ‘Kawenishiki’ n ‘Asheku’ kpm dere ɗa wari, kpaci ili i'ya mari i'ya la vi.

14 Mpa, Asheku n Kawenishiki, n ɓacangusu ta a'ene a de gogo-na. Eɗa dem i ɓacangusu a'ene a atoku a de.

15 N yan ta nala tsara u woko ɗa iryoci tsara i yain dem tyoku ɗa n yanka ɗa.

16 Mayun n tonuko *ḍa*, kagbashi ka tsu la uza-kuwa u ne tsupige wa. Katsumate ka tsu la uza *ḍa* u suku yi tsupige wa.

17 Ireve *tā* ili i na yi *gbā* kpam Kashilā ka zuwuka *ḍa tā* unā u shinga i tonō baci i'ya.

18 “Gbā *de ḍa* ma yanka kadyanshi wa. N reve *tā* aza *ḍa* n dangasai. Shegai u *kanā tā* ili i'ya Tagarāda u Kashilā u danai i woko mayun. Kpam a dana *tā*, ‘Vuma *ḍa* wa lya kaḅolo *nā* mpa u kpatalāka mu *tā* kucina!’

19 “Tonuko *ḍa* ma tonuko *ḍa* kahu ukuna vi u *gita*, *tsarā* u *gita* baci kotsu i wushuku an mpa *mari* uza *ḍa* *wari* pini maco.

20 Mayun n tonuko *ḍa*, uza *ḍa* baci u wushai katsumate ka *va*, mpa u wushai. Uza *ḍa* baci kpam u wusha mu, u wusha *tā* uza *ḍa* u suku mu.”

Yesu danai ili i'ya ya gita n eyi

(Matiyu 26:20-25; Marku 14:17-21; Luka 22:21-23)

21 An Yesu danai nala, u dambula *tā* cika. U tonuko le a kateshe, “Mayun n tonuko *ḍa*, uza u te *de* wa neke mu *tā*.”

22 A fuda a reve *gbām* kalen ka kadyanshi ka Yesu yain wa. Aku a ka wundyamgbana.

23 Uza u te a asuvu a atoni yi uza *ḍa* Yesu wa uciga cika *wā tā* ndishi evu n eyi.

24 Simo Bituru yanka yi iryoci n kukere u danai, “Wece yi, ya wa *dansāka*?”

25 Katoni ki ka raḅai evu n Yesu ka wece yi, “Asheku, ya *va* *dansāka* a asuvu a tsunu?”

26 Yesu wushuki, “Ma *daḅa tā* kawon ka na a kusan. Uza *ḍa* baci n *nakai* ka, aya gai wa kpatalāka

mu vi.” Aku u daɓai kawon ki a kusan u naƙai Yahuza maku ma Simo Isikariyoti.

²⁷ An Yahuza wushai kawon ki, aku Kanangasi* ka uwa yi.

Yesu danai, “Yahuza, wala gogo vu ba vu yain ili i'ya va yan.”

²⁸ Uza wa la a asuvu a aza da a ka lya kaɓolo n Yesu u revei kalen ka ili i'ya i zuwai u tonuko yi nala wa.

²⁹ Shegai adama a da wari kazuwi ka ikebe ka le, aku a yawunsai a da tonuko da Yesu tonuko yi u ba u tsupa ikebe i ilikulya ko kpam u ba u nei aza a unambi ikebe.

³⁰ An u lyuki kawon ka Yesu naka yi vi, aku u wuta n maloko, n kayin ka tani.

Mele ma savu

³¹ An Yahuza lazai, Yesu danai, “A'ayin a tuwa ta a da mpa Maku ma Vuma ma uwa a asuvu a tsupige tsu va, kpam Kashila ka wusha ta tsupige adama a ili i'ya ya gita na mpa.

³² Kashila ka wusha baci tsupige adama a va, Kashila n kaci ka ne wa wenike ta ama tyoku da tsupige tsu Maku ma Vuma tsi tsari gogo.

³³ “Mmuku n va, ma tsu ta n barakpa n ada kenu. Ya tuwa ta ya zama mu, shegai ya wene mu wa. N tonuko da tyoku da n tonukoi ama, ‘Ya bana a asu u da ma bana wa.’

³⁴ “Shegai mele ma savu ma ma naka da. I cigi atoku a de dere tyoku da n ciga da.

³⁵ Ya cigamgbana baci, ya dem wa reve ta eda atoni a va a da.”

* **13:27** Kanangasi; wata, “Shetan” kala ka dem ka Kalapansi.

Yesu danai Bituru wa nana yi ta
(*Matiyu 26:31-35; Marku 14:27-31; Luka 22:31-34*)

³⁶ Simo Bituru wecei Yesu, “Asheku, nte va bana?”

Yesu wushuki, “Asu u da ma bana ya fuda ya bana wa, shegai ya tuwa ta ya bana.”

³⁷ Bituru wece yi, “Asheku, ndya i zuwai bawu ma tono vu gogo-na? Ma ta ufoɓusi tsara n kuwa adama a vunu!”

³⁸ Yesu wece yi, “Vari ufoɓusi vu kuwa adama a va? Mayun n tonuko vu, kahu kapen ka sala, va nana mu ta hal kutatsu, vu dana vu reve mu wa.”

14

Yesu da ure ubana a asu u Tata

¹ Yesu tonukoi atoni a ne, “Kotsu i dambula wa. Wushuki n Kashila, i wushuku kpam na mpa.

² A'unu a da pini ushani a kuwa ku Tata u va, kpam nte ma bana de tsara n fobusuko da asu. A da baci nala wari wa, mari ma tonuko da ta.

³ A'ayin a da baci n yain nala, aku n gono n bidya da ubana ara va, aku tsu rongoi de kabolo.

⁴ I reve ta ure u asu u da ma bana.”

⁵ Toma tonuko yi, “Asheku, tsu reve asu u da va bana wa. Nida tsa reve ure u ubana de?”

⁶ U wushuki, “Mpa ure u da wa wenike ukuna u maci u Kashila, u naka kpam ama uma. Uza wa la wa bana a asu u Tata wa, she u tono mu.

⁷ I reve mu baci, ya reve ta dem Tata u va. Shegai gogo-na i reve yi ta, kpam i wene yi ta.”

⁸ Filibu danai, “Asheku, wenike tsu Tata vi, kpaci ili i'ya tsa ciga i'ya la vi koshi.”

⁹ Yesu wushuki, “Filibu, n rongo t̄a n aḍa a'ayin ushani. Nɗya i zuwai vu kpaḍai ureve ko ya mpa mari? Uza ḍa baci dem u wene mu, u wene t̄a dem Tata vi. Niḍa vu danai ‘Wenike tsu Tata vi’?”

¹⁰ Vu wushuku an mpa ili i te i'ya tsari n Tata vi, kpm Tata vi ili i te na mpa wa? Kadyanshi ka n yanka ḍa ara va ḍa ka wuta wa. Tata ḍa wari a asuvu a va, aya u tsu yan ili i'ya wa ciga u yain.

¹¹ Wushuki na mpa an n danai Tata vi ili i te i'ya tsari, kpm mpa vi ili i te i'ya tsari n Tata vi. Ya wushuku baci adama a kadyanshi ka va wa, u gan t̄a i wushuku adama a ikunesavu i na yi.

¹² Mayun n tonuko ḍa, uza ḍa baci u wushuki na mpa, wa fuda t̄a wa yan dere ili i'ya n yansai. Mayun ḍa, aza ḍa a wushuki, a ka yan t̄a hal gbam ili i'ya i lai la, kpaci ma bana t̄a ma rongo ḍe n Tata u va.

¹³ Kpm i folo baci ili a asuvu a kala ka va, ma yanka ḍa t̄a i'ya, tsara Maku mi ma tuko tsupige a asu u Tata.

¹⁴ Ma yan t̄a ili i'ya baci dem i foloi a asuvu a kala ka va.

Kazuwamgbani ka utuwā u Kulu Keri

¹⁵ “Ya ciga mu baci, ya yan t̄a ili i'ya n danai i yain.

¹⁶ Ma folo t̄a Tata, eyi kpm wa naka ḍa t̄a Kaḅangi ka roku, uza ḍa wa rongo n aḍa hal ubana.

¹⁷ Aya Kulu Keri ka ku tsu wenike ukuna u maci u Kashila. Ama a likimba a wusha yi wa, kpaci a wene yi ko a reve yi wa. Shegai i reve yi t̄a, kpaci u rongo t̄a ara ḍe kpm wa rongo t̄a a asuvu a ḍe.

¹⁸ N laza baci, ma asaka ḍa utyoku u ḍe tyoku u mkpan wa, ma gono t̄a ara ḍe.

19 A'ayin kenu ama a likimba a na a ka fuda a wene mu wa, shegai eda ya wene mu ta. Kpam adama a da mari n uma, eda dem ya yan ta uma.

20 Kain ka nala ka tuwa baci, ya reve ta an ili i te i'ya mari n Tata vi. Ya reve ta eda dem ili i te i'ya i'ari na mpa, mpa kpam ili i te i'ya mari n ada.

21 Uza da baci dem wa ciga mu, wa yan ta ili i'ya n danai, kpam Tata u va wa ciga yi ta. Mpa dem ma ciga yi ta, kpam n wenike yi ko mpa yayi."

22 Aku Yahuza (shegai Yahuza Isikariyoti wa), u danai, "Asheku, ndya i zuwai vu fobusoi vu wenike kaci ka vunu ara tsunu, bawu va wenike kaci ka vunu a asu u ama a likimba a da a buwai?"

23 Yesu wushuki, "Ama a ciga mu baci, a ka yan ta ili i'ya n tonuko le a yain. Tata u va wa ciga le ta, aku tsu tuwa ara le tsu dusuku n ele.

24 Shegai uza da baci bawu wa ciga mu, u tsu yan ili i'ya n danai wa. Ili i'ya i panai n danai na vi, ara va da i wuta wa, shegai ara Tata da u suku mu.

25 "N tonuko da ta ili i na yi tun mari ka6olo n ada.

26 Ka6angi ki ka wenishike da ta ili dem, kpam wa zuwa da ta i ciba gba ili i'ya n tonuko da. Ka6angi ka nala ki aya Kulu Keri ka Tata wa suku n kala ka va.

27 N zuwa da ta i panai mazanga a atakasuvu a de. Iacun i mazanga ma mari a katakasuvu ka va ka ma zuwa da i tsara. N zuwa da i tsara ndishi n shinga n na mi dere tyoku da ama a likimba a zuwa da i tsara wa. Adama a nala kotsu i namgba katsuma ko i pana uwonvo wa.

28 "I pana ka mu ta an n danai ma laza ta kpam ma bana ta ma gono ara de. Ya ciga mu baci

mayun, u gan ta i yain mazanga ma ma gono ara Tata, kpaci u la mu ta tsupige.

²⁹ N tonuko da ta ili i na yi gba gogo-na kahu i tuwa i gita, tsara i gita baci, i wushuku.

³⁰ Ma barakpa n ada na n dansi wa, kpaci uza da wa lya tsugono tsu likimba u naha wa ta a utuwa. Shegai wa n ucira a kaci ka va wa.

³¹ Ili i'ya Tata u va u tonuko mu n yain i'ya n tsu yan, tsara ya dem a likimba u reve ma ciga yi ta.

“Gogo-na tuwai tsu walai.”

15

Katyaci n atyangi

¹ Yesu lyai kapala n kadyanshi n atoni a ne, “Mpa kami ka katyaci ka mayun. Tata u va u da kacimbi.

² Katyangi ka baci kari a asuvu a va bawu ka matsai, aku u kapa ka. U tsu gyara ta kpam u lapula katyangi ka baci dem ka matsasa tsara ka doku ka matsa cika.

³ Ili i'ya n tonuko da i zuwa ta i lapulai.

⁴ Ya rongo baci kabolo na mpa, ma rongo ta dem kabolo n ada. Katyangi ka tsu matsa n kaci ka ne wa. Kafuda ta ka matsa ka baci kabolo n kami ka ne. Nala dem eda ya fuda ya yan ili wa, she i'a kabolo na mpa.

⁵ “Mpa kami ka katyaci ki, eda atyangi. Uza da baci wa rongo kabolo na mpa, mpa kpam ma rongo kabolo n eyi, wa matsa ta ilimaci cika. Shegai ya fuda ya yan ili wa, she n banga da.

⁶ Uza da baci bawu wari kabolo na mpa, wa ta tyoku u katyangi ka a varangi aku ka ekpei. Ama a tsu bidya ta atyangi a ekpi tsara a varangu a da a akina, a runukpa a da.

⁷ I rongo baci kaḅolo nā mpa kpam i tonoi uwenishike u vā, ya folo tā Tata ili i'ya baci dem ya ciga, eyi kpam wa nākā dā tā i'ya.

⁸ Ya matsasa baci ilimaci ushani, nala wa wenike tā ama eḁa atoni a vā a ḁa, kpam ya wenike tā ama tsupige tsu Tata u vā.

⁹ “Ma ciga dā tā tyoku ḁa dem Tata wa ciga mu. Gogo-na rongoi a asuvu a ucigi u vā.

¹⁰ I yan baci ili i'ya n danai, ya rongo tā a asuvu a uciga u vā. Tyoku ḁa n yain ili i'ya Tata u vā u tonuko mu n yain, kpam ma rongo a asuvu a uciga u ne.

¹¹ N tonuko dā tā ili i nala yi tsarā i tsarā mazangā ma dem n tsarai, kotsu mazangā ma ḁe ma namba ili wa.

¹² Ili i'ya ma tonuko dā i yain i'ya na: Cigai atoku a ḁe tyoku ḁa dem mpa n ciga dā.

¹³ Vuma u kuwā baci adama a kaje ka ne, nala wenike tā an wari n uciga u pige u ḁa u lai u ya dem.

¹⁴ Eḁa aje a vā a ḁa, i tono baci ili i'ya n danai.

¹⁵ N buwa dā kpam u'isā agbashi wa, adama a ḁa uzakuwa u tsu tonuko agbashi a ne ili gbā wa. Shegai n isā dā tā aje kpaci n tonuko dā tā gbā ili i'ya Tata u vā u tonuko mu.

¹⁶ I dangasa mu wa, mpa n dangasa dā. Kpam n nākā dā manyan ma na i yain: walai i ba i matsa ilimaci, icun i ilimaci i'ya ya ḅarakpā. Aku Tata u nākā dā gbā ili i'ya baci dem i foloi n kala ka vā.

¹⁷ Ili i'ya n tonuko dā i yain i'ya na: Cigai atoku a ḁe.

Ama a likimba a kovoi atoni

18 “Ama a likimba a na a kovo dā baci, cibai a gita t̄a a kovo mu.

19 Edā aza a likimba a dā baci, wa ciga dā t̄a tyoku dā u tsu ciga ama a ne. Shegai n dāngasa dā t̄a a asuvu a likimba, kotsu i woko ama a ne wa. Da i zuwai likimba u kovo dā.

20 Cibai ili i'ya n tonuko dā: Kagbashi ka tsu la uzakuwa u ne tsupige wa. Ama a yanka mu baci mavura, a ka yanka dā t̄a dem. Kpam a yan baci ili i'ya n wenishike le, a ka yan t̄a dem ili i'ya ya tonuko le.

21 Shegai a ka yan dā t̄a mavura adama a dā i'ari ama a vā. A ka yan t̄a nala kpaci a reve uza dā u suku mu wa.

22 A da baci n tuwai n dansai n ele wa, a'ari a ka yan n unyushi u unyushi u cingi wa. Shegai gogo-na a'ā n ure u uwutā a unyushi u cingi u le wa.

23 Uza dā baci dem u kovo mu, u kovo t̄a dem Tata u vā.

24 N yan t̄a ikunesavu cika i'ya bawu uza kotsu u yain. A da baci m̄ari n yain manyan ma nala wa, a'ari a ka yan n unyushi u unyushi u cingi wa. Shegai gogo-na a wene t̄a ili i'ya n yain, gbā n nala a kovo mu n Tata u vā dem.

25 Nala gita t̄a tsarā ili i'ya i'ari ukorongi a Mele ma le i woko mayun: ‘A kovo mu bawu kagita.’ ◇

26 “Ma sukunku dā t̄a uza dā a ka isa Kabangi. Wa wutā t̄a a asu u Tata, aku u tuwā ara dē. Aya Kulu ku mayun. U tuwā baci, wa dansa t̄a ukuna u vā.

27 Edā dem u kanā t̄a i tonuko ama ukuna u vā, kpaci i rongo t̄a kabolo nā mpa tun a'ayin a dā n gitai uwenishike.”

◇ 15:25 Ishp. 35:19; Ishp. 64:4.

16

¹ Yesu lyai kapala n kadyanshi, “N tonuko dā tā ukuna u na kotsu i asākā uwushukusu nā mpa wa.

² A ka loko dā tā a agata a Kashilā. Kpam a'ayin a ka tuwā tā a dā ama a ka wunusa dā, a yan baci nala a ka wene tā yavu Kashilā ka a ka gbashika.

³ A ka yansa tā ikuna i nala yi kpaci a reve Tata vi wa, kpam a reve mu wa.

⁴ Shegai n tonuko dā tā ukuna u na vi gampa, tsarā a'ayin yi a rawa baci a dā a ka yan ikuna i nala yi, ya cīā tā ili i'ya n tonuko dā.

Manyan ma Kulu Keri

“A'ayin a dā n gitāi uwenishike, n tonuko dā ili i na yi wa, adama a dā mārī kaḅolo n aḅā.

⁵ Gogo-na ugono u dā mu a asu u uza dā u suku mu. Shegai ko uza a asuvu a dē wā la u wece mu, ‘Nte va bana?’ wa.

⁶ Gogo-na an n tonuko dā, atakasuvu a dē a shadangu dē n unamgbukatsuma.

⁷ Shegai ukuna u mayun u dā ma tonuko dā, wa laka dā tā tsulobo n laza. N laza baci, ma sukunku dā tā Kaḅangi ki. Shegai n laza baci wa, Kaḅangi ka nala ki ka tuwā wa.

⁸ A'ayin a dā baci Kaḅangi ki ka tuwāi, wa wenike tā ama a likimba an a nusai a udani u dā a danai, ‘Tsu reve tā n ukuna u unyushi u cingi, tsu reve tā kpam n ili i'ya i'ari dere, n tyoku dā Kashilā ka tsu yanka unyushi u cingi afada.’

⁹ A nusa tā a ukuna u unyushi u cingi, adama a dā bawu a wushuki nā mpa.

¹⁰ A nusa tā a ukuna u ili i'ya i'ari dere, kpaci a asu u Tata u dā ma bana kpam ya doku ya wene mu wa.

11 A nusa t̄a a ukuna u afada, kpaci Kashil̄a ka kid̄aga de uza da wa lya tsugono tsu likimba u na ugaṅa.

12 Ma t̄a n ili ushani i'ya ma ciga n tonuko d̄a, shegai gogo-na i la t̄a ucira u da ya reve.

13 A'ayin a da baci Kulu ka ku tsu wenike ukuna u mayun u Kashil̄a ku tuwai, ka zuwa d̄a t̄a i reve gb̄a ikuna i mayun i'ya i tsu wuta a asu u Kashil̄a. Wa dansa ili i'ya i wutaṅi ara ne wa, shegai u dansa ili i'ya u panai koshi, kpam wa tonuko d̄a t̄a ili i'ya ya tuwa.

14 Wa naka mu t̄a tsupige, kpaci wa bidya t̄a ili i'ya n danai u tonuko d̄a.

15 Gb̄a ili i'ya Tata wari n i'ya, i va i'ya dem. Da gai i zuwai n danai Kulu ka bidya t̄a ili i'ya n danai u tonuko d̄a vi.

Unamgbukatsuma wa woko t̄a mazanga

16 “A'ayin kenu ya wene mu wa, a yan baci a'ayin kenu kpam aku i doku i wene mu.”

17 Aza roku a asuvu a atoni a ne a ka dansa utyoku u le, “Ndya kalen ka kadyanshi ka Yesu danai vi, ‘A'ayin kenu ya wene mu wa, a yan baci a'ayin kenu kpam aku i wene mu.’ Kpam ndya kalen ka u danai ‘Adama a da ma gono a asu u Tata?’”

18 A doki a wecikei, “Ndya kalen ka ‘a'ayin kenu yi’? Tsu reve ili i'ya wa tono wa.”

19 Yesu reve t̄a atoni yi a ka ciga t̄a a yan yi keci a ukuna vi, aku u tonuko le, “Kaci ka de ka ya wecemgbenisher an n danai, ‘A'ayin kenu ya wene mu wa, a yan baci a'ayin kenu kpam aku i wene mu’?”

²⁰ Mayun n tonuko dā, ya sà t̄a k̄pam i namgba katsuma, shegai likimba wa pele t̄a. Ya namgba t̄a katsuma, shegai unamgbukatsuma u de wa woko t̄a mazanga.

²¹ A'ayin a dā baci uka wa matsa, u tsu pana t̄a m̄bala, kpaci a'ayin a ilimaci a ne a rawa de. Shegai u kotso baci ilimaci yi, aku u asansa nā m̄bala mi, adama a dā wari ipeli an u matsai maku mi a likimba.

²² Nala dem wari ara de. Gogo-na i namgba t̄a katsuma, shegai ma doku t̄a ma wene dā, k̄pam i yain mazanga ma bawu ko uza wa fuda wa shamkpa dā ma.

²³ A'ayin a nala a rawa baci, ya yan mu keci wa. Mayun n tonuko dā, Tata u vā wa naka dā t̄a gba ili i'ya baci i foloi n kala ka vā.

²⁴ Kotsu i folo icun ili i na caupa wa. Rongoi ufo-luso, Kashila ka naka dā t̄a i'ya, tsara i shadangu n ipeli.

Kawauwi ka lya t̄a kaci ka likimba

²⁵ “N yan t̄a kadyanshi ka na ki n agisani, shegai a'ayin a ka tuwa t̄a a dā bawu ma doku ma yan nala. Aku n tonuko dā gba ikuna i Tata karara.

²⁶ Ya folo t̄a Tata vi n kala ka vā, shegai u kana mpa n foluko dā Tata vi wa.

²⁷ Kashila Tata u ciga dā t̄a adama a dā ya ciga mu, k̄pam i wushuki an ara ne dā n wutai.

²⁸ Asu u Tata u dā n wutai, aku n tuwai a likimba. Gogo-na k̄pam ma asaka likimba n gono a asu u Tata.”

²⁹ Atoni yi a danai, “Gogo-na dā va dansa n atsu karara! N agisani a dā k̄pam va dansa wa.

³⁰ Gogo-na ḁa tsu revei an vu revei ili gba. Va wushunku ta uza keci ku ne tun kahu gbam u wecike. Nala u zuwa tsu ta tsu wushuki an a asu u Kashila u ḁa vu wutai.”

³¹ Yesu wushuki, “Mayun ḁa i wushuki gogo-na vi?”

³² A'ayin a ka tuwa ta, kpm gba a rawa ḁe, a ḁa a ka wacinsa ḁa gba ḁe, ya dem u gono a kuwa ku ne, aku i asaka mu utyoku u va. Shegai Tata wa rongo ta kabolo na mpa, adama a nala ma rongo utyoku u va wa.

³³ “N tonuko ḁa ta ikuna i na yi tsara i tsara ipeli i maci adama a ḁa i wokoi ili i te na mpa! Likimba wa zuwa ḁa ta i pana ikyamba, shegai kotsu i gbama asuvu, kpaci n lya ta kaci ka ucira u likimba.”

17

Yesu yankai atoni a ne kvasu

¹ An Yesu kotsoi udansa gba ili i na yi, u webelei zuba u danai, “Tata, a'ayin a yan ḁe. Naka Maku ma vunu tsupige, tsara Maku mi dem ma naka vu tsupige. ² Vu naka ta Maku mi ucira a kaci ka ama gba, tsara Maku mi ma naka uma u ḁa bawu wari n utyoku a asu u aza ḁa vu naka yi gba.

³ Ure u utsara uma u ḁa bawu wari n utyoku u ḁa na: a reve vu, uza ḁa wari Kashila ka mayun koshi, kpm a reve Yesu Kawauwi, uza ḁa vu suki.

⁴ N wenike ta tsupige tsu vunu a likimba an n kotsoi manyan ma vu naka mu n yain.

⁵ Gogo-na Tata, doku vu naka mu tsupige tsa mari n tsa an mari kabolo n avu kahu a yain likimba.

⁶ “Vu naka mu ta atoni a roku pini a likimba u naha, kpm n wenike le ta tyoku da vari. Aza a vunu a da caupa, shegai vu naka mu n ele, kpm a gorimuko ta kadyanshi ka vunu.

⁷ A reve ta vu naka mu gba ili i'ya mari n i'ya.

⁸ Kpaci n tonuko le ta ili i'ya vu tonuko mu, kpm a wushuku ta n i'ya. A reve ta n wutai ara vunu, kpm a wushuku ta an ada vu suku mu.

⁹ Ma le ta uyanka kvasu. Aza a likimba a da mari uyanka kvasu wa, shegai aza da vu naka mu, adama a da a'ari aza a vunu.

¹⁰ Gba ama a nala yi aza da a'ari atoni a va aza a vunu a da, kpm gba aza da a'ari atoni a vunu aza a va a da dem. Mayun a wenike ta tyoku da tsupige tsu va tsari.

¹¹ Ma ta utuwa ara vunu. Ma shamgba a likimba kpm wa. Shegai atoni a va a buwa ta ve pini a likimba. Wenike ucira u kala ka vunu; wata, kala ka vu naka mu, tsara ko ili i sawa le wa. Aku a bolomgbono a woko ili i te n atoku a le, tyoku da mpa n avu tsari ili i te.

¹² N ucira u vunu u da, ucira u da vu naka mu tun mari a likimba n u da n bishinkai ili i sawa le. Ko uza u te u le u puwan wa, shegai uza da u ukai kaci ka ne a asuvu a ukpa vi koshi, tsara a shadangu ili i'ya Tagarada u Kashila u danai.

¹³ “Gogo-na mpa la a utuwa ara vunu. Shegai n dansa ta ili i na yi tun mari a likimba, tsara atoni a va a shadangu n mazanga tyoku da dem mari.

¹⁴ N tonuko le ta akani a vunu. Shegai ama a likimba a na a kovo le ta, adama a da bawu a'ari ili i te n ama a likimba. Tyoku da dem mpa mari ili i te n likimba wa.

15 Tonuko da ma tonuko vu vu wutukpa le a asuvu a likimba vi wa, shegai vu bishinka uza u cingi vi u sawa le.

16 Mari a asuvu a aza a likimba u na wa, nala dem ele aza a likimba a da wa.

17 Gonuko le sarara vu wulukpe le a asu u uwenishike u akani a vunu a da a'ari a mayun.

18 N suku le ta a likimba, tyoku da dem vu suku mu a likimba.

19 N neke ta kaci ka va n gbashika vu kotsu ele dem a neke kaci ka le a gbashika vu.

20 “N yanka ta atoni a nala yi kavasu, kpam dem ma yanka ta aza da a ka tuwa a wushuku na mpa kavasu adama a ili i'ya atoni a va a ka tonuko le a kaci ka va.

21 Ma ciga ta gba le a woko ili i te n atoku, tyoku da mari ili i te n avu, avu kpam ili i te na mpa. Ma ciga ta dem a woko ili i te n atsu. Ama a likimba kpam a ka wushuku ta an a da vu suku mu.

22 N naka ta ama a na tsupige tsa vu naka mu tsara a woko ili i te, tyoku da mpa n avu tsari ili i te.

23 Mpa ili i te i'ya mari n ele, avu kpam ili i te i'ya vari na mpa, tsara a woko ili i te gba. Tsara ama a likimba a reve an ada vu suku mu. A reve kpam an va ciga atoni a va tyoku da va ciga mu.

24 “Tata, vu naka mu ta ama a na yi, kpam ma ciga le ta a rongo a asu u da mari, tsara a wene tsupige tsu va, tsupige tsa vu naka mu adama a da va ciga mu kahu uyan u likimba.

25 “Tata, ada vari uza u shinga. Likimba reve vu wa, shegai n reve vu ta, kpam ama a na a reve ta an vu suku mu.

²⁶ N wenike le ta tyoku da vari, kpam ma lya ta kapala n uyansa nala. Kotsu a cigamgbana dere tyoku da vu ciga mu, tsara n bolomgbono n ele.”

18

A kanai Yesu

(*Matiyu 26:47-56; Marku 14:43-50; Luka 22:47-53*)

¹ An Yesu kotsoi kvasu, aku a lazai kaɓolo n atoni a ne a pasai Karara ka Kidiron. A rawai a asu u da wari na ndanga n zayitum ushani, aku a uwai pini.

² A tsu bansa ta pini asu u vi, adama a nala a da i zuwai Yahuza, uza da u nekei Yesu u revei asu u da a'ari.

³ Adararki a pige n Afarishi a roku a suki aza a uwundya u Kuwa ku Kashila tsara a soku Yahuza. Kaɓolo ka asoje ka aza a Roma ka dem pini, ama a na yi a'a ta ubani n iwunukatsu na ncikalu, n avasu. Yahuza da tonoi n ele hal ubana a asu vi.

⁴ Yesu reve ta gba ili i'ya ya gita n eyi, aku u rabai a kapala u wece le, “Ya ya zama?”

⁵ A wushuki, “Yesu uza u Nazara.”

U wushunku le, “Mpa Yesu!” (Yahuza uza da u kpatalakai Yesu vi, wa ta kushani pini n asoje yi.)

⁶ An u tonuko le, “Mpa gai vi,” aku a batsai n kucinacina hal a rukpusai a iyamba.

⁷ U doku wece le, “Ya ya zama?”

A danai “Yesu uza u Nazara.”

⁸ U wushunku le, “N tonuko da de mpa gai Yesu vi. Mpa baci ya zama vi, asakai atoni a va a laza.”

⁹ Nala gitā tā tsarā ili i'ya u danai caupa i woko mayun: “N puwunsā ko uza u te a asuvu a aza dā vu nākā mu wa.”

¹⁰ Aku Simo Bituru talai burundu u ne u ka-pamgbanai kutsuvu ku ulyaki ku kagbashi ka Magono ma Adarākpi. (Kala ka kagbashi ki ka Malāku.)

¹¹ Yesu tonukoi Bituru, “Gonuko burundu vi a ivin i ne. Va wundya ma wushuku n soi mako ma upana ikyamba tyoku dā Tata u vā u fobusoi wa?”

*A bankai Yesu a asu u Magono ma Adarākpi
(Matiyu 26:57-58; Marku 14:53-54; Luka 22:54)*

¹² Uzapige u kuvont̄ u Roma n asoje a ne, kābolo n aza a uwundya u Kuwa ku Kashilā a kānai Yesu aku a sira yi.

¹³ A gitā a banka yi ara Hanana, koku u Kayafa, uza dā wāri Magono ma Adarākpi a kayen ki.

¹⁴ Kayafa dā wāri u tonukoi azapige a aza a Yahuda caupa, u dā, “Wa la tā tsulobo uza u te u na vi u kuwā n u dā a ama gbā a ka kuwā.”

*Bituru nanai Yesu
(Matiyu 26:69-70; Marku 14:66-68; Luka 22:55-57)*

¹⁵ Simo Bituru n katoni ka roku a tonoi Yesu. Katoni ki n Magono ma Adarākpi mi a revemgbene tā, adama a nala u uwa tā pini a ulanga u kuwa ku Magono ma Adarākpi mi kābolo n Yesu.

¹⁶ Shegai Bituru vana yi pini a utsutsu u kuwa vi. Aku katoni ki ka gonoi ka dansai n makere ma māri kagbashi uza dā wāri a utsutsu. Aku u asākāi Bituru uwai,

¹⁷ makere mi ma wece yi, “Avu dem katoni ka Yesu ka, ko nala wa?”

Bituru wushuki, “Nala wa, mpa wa!”

¹⁸ A'ayin yi a ka yan ta kutanu, aku agbashi yi n aza a uwundya u Kuwa ku Kashila a tasuki akina a ka lyashuku. Pini nala, Bituru banai dem u shangbai tsara u lyashuku.

*Magono ma Adarakpi ma yansai Yesu keci
(Matiyu 26:59-66; Marku 14:55-64; Luka 22:66-71)*

¹⁹ Magono ma Adarakpi ma yansai Yesu keci a kaci ka atoni a ne n uwenishike u ne.

²⁰ Yesu wushuki, “N yansa ta kadyanshi tsara ya dem pana. N rongo ta uwenishike a agata a Kashila n Kuwa ku Kashila, a asu u da gba aza a Yahuda a tsu bolomgbono. N tsu dana ili ukpawunsi wa.

²¹ Nida va yan mu keci ku na? Wece ama da a panai uwenishike u va. A reve ta ili i'ya n dansai.”

²² An Yesu danai nala, aku uza da wa wundya Kuwa ku Kashila ki u basa yi, u danai, “Ya vari hal va dansa n Magono ma Adarakpi naha?”

²³ Yesu wushuki, “N dana baci ili i roku i'ya Mele ma danai i gan wa, she i dana i'ya. Shegai ili i'ya n danai mayun da baci, nida u basa mu?”

²⁴ Yesu pini usiri, aku Hanana tutsuku yi ara Kayafa Magono ma Adarakpi.

Bituru doki u nanai Yesu

²⁵ A'ari pini, Simo Bituru pini kushani evu n akina n u lyashuki, aku a wece yi, “Avu dem katoni ka Yesu ka, ko nala wa?”

Shegai Bituru nanai u danai, “Nala wa, mpa wa!”

²⁶ Kagbashi ka Magono ma Adarapki ka roku ka pini dem a asu vi. Kumaci ku vuma da a kapai kutsuvu. U danai, “Yavu va da n wene vu ta a asu u ndanga n zayitum kabolo n eyi, ko n wene vu wa?”

²⁷ Aku Bituru doki u nanai, kute-kute kapen ka salai.

*A bankai Yesu ara Bilatu
(Matiyu 27:1-2, 4; Marku 15:1-5; Luka 23:1-5)*

²⁸ Kayafa kotsu ta uyanka Yesu afada n kpasani. Aku a banka yi ara Bilatu, gomuna a asuvu a tsugono tsu Roma. Shegai ama yi a uwa pini a kuwa ki wa. A da baci uza roku a asuvu a le wari u uwai pini, wari wa woko ta n ashinda, k pam Mele ma asaka yi u lyai ilikulya i Abiki a Upasamgbana wa.

²⁹ Aku Bilatu wuta i a uwotsu vi u wece le, “Kadyanshi ka eni ka i tukoi vuma u na n ka?”

³⁰ A wushuki, “A da baci vuma u na wari uza u unyushi wa, tsara tsa tuko yi ara vunu wa.”

³¹ Bilatu tonuko le, “Bidya ni n kaci ka de i ba i yanka yi afada tyoku da Mele ma de ma danai i yanka yi.”

Aku a wushuki, “Eda aza a Roma i tsu asaka tsu tsu zuwa a wuna vuma wa.”

³² Ili i'ya a danai i wenike ta kadyanshi ka Yesu yain a ukuna u tyoku da wa kuwa, wa woko de mayun.

³³ Aku Bilatu gonoi a kuwa ku tsugono tsi, u isa i Yesu u wece yi, “Avu magono ma aza a Yahuda ma?”

³⁴ U wushunku yi, “Keci ku vunu ka na vi, ko gai aza roku a da a tonuko vu ukuna u va?”

³⁵ Bilatu wece yi, “Vu reve t̄gai mpa uza u Yahuda d̄a wa! Ama a vunu a d̄a n adar̄akpi a pige a vunu alya a n̄ak̄a mu n avu. Ndyā vu yain?”

³⁶ U wushuki, “Tsugono tsu v̄a tsu likimba u na tsa wa. A da baci tsu likimba u na tsa, agbashi a v̄a a ka shil̄akana t̄a tsar̄a a b̄ishinka ama a neke mu a akere a azapige a aza a Yahuda a na. Mpa tyoku u ngono n d̄a ma lya tsugono tsu likimba u na d̄a mari wa.”

³⁷ Bilatu wece yi, “Dana avu magono ma?”

U wushuki, “Vu dana t̄a mpa magono ma, kpm vu dana t̄a mai. Adama a nala a d̄a a matsa mu kpm adama a nala a d̄a n tuw̄ai a likimba tsar̄a n tonuko ama ukuna u mayun. Kpm gb̄a uza d̄a wa ciga ukuna u mayun u tsu pan̄aka mu t̄a.”

³⁸ Bilatu wece yi, “Ndyā ukuna u mayun vi?”

*A kid̄agai Yesu ugana u ukpa
(Matiyu 27:15-31; Marku 15:6-20; Luka 23:13-25)*

An Bilatu danai nala, aku u lazai ubana a asu u aza a Yahuda yi u tonuko le, “Vuma u na u yan ili i roku i'ya i rawai ma dana, ‘U kan̄a t̄a u kuw̄a’ wa.

³⁹ I reve t̄a gai n tsu as̄ak̄a t̄a vuma u te a asuvu a kuwa ku a'ali a'ayin a Abiki a Upasamgbana dem. Ya ciga n as̄ank̄a d̄a ‘magono ma aza a Yahuda d̄a?’”

⁴⁰ A worukpoi, “A'a, eyi na wa! Baraba d̄a tsa ciga.” (Baraba tani uza u magal̄ak̄a d̄a.)

19

¹ Pini nala, Bilatu zuwai asoje a ba a bawin Yesu.

² A cacai funi u awana kakondori aku a ukunkai yi a kaci, a ukunka yi kunya ku mini ma galura.*

³ A tuwusaɪ ara ne n a dansi, “Uma u vunu u ɓaraƙpa, magono ma aza a Yahuda!” A rongo yi kɓam u ɓasa a upetiwa'eshi.

⁴ Bilatu doki u banai a uwotsu vi u tonukoi ama yi, “Panai, ma tuko yi ta pini naha tsara n wenike an bawu n tsaraɪ unyushi u da u rawai n wuna yi.”

⁵ Aku Yesu wutaɪ, u'uki n funi u awana n kunya ku mini ma galura. Bilatu tonuko le, “Vuma da da na!”

⁶ An adaraƙpi a pige n aza a uwundya u Kuwa ku Kashila a wene yi, aku a salai, “Wandamgbana ni! Wandamgbana ni!”

Shegai Bilatu wushunku le, “Eda bidya ni i ba i wandamgbana. N tsara yi n unyushi u da u rawai n wuna yi wa.”

⁷ Azapige a aza a Yahuda yi a wushuki, “U da aya Maku ma Kashila. Adama a nala, Mele ma tsunu ma dana ta u kuwa.”

⁸ An u panai nala, aku u doki u giruwaɪ cika.

⁹ U doki u gonoi a asuvu u wecei Yesu, “Nte vu wutaɪ?” Shegai u wushunku yi wa.

¹⁰ Bilatu danai, “Va wushunku mu wa? Ciɓa, ma ta n ucira u da ma zuwa a asaka vu ko kɓam a wandamgbana vu.”

¹¹ Yesu wushunku yi, “Va fuda ta va zuwa ama a yanka mu ili i'ya vu zuwa le adama a da Kashila ka zuwa vu vu fuda vu yain nala. Vuma da u zuwai a tuko mu ara vunu u la vu ta unyushi u cingi.”

* **19:2** A'ayin a nala yi, Kaisa Magono u tsu uka ta avuku a da a pīyanlasai kakondori n a da a'ari n mini ma galura. A yanka ta Yesu nala tsara a yanka yi majari.

¹² An Bilatu panai nala, aku wa ciga u ʼasaka Yesu. Shegai azapige a aza a Yahuda yi a rongoi isali, “Vu ʼasaka baci vuma u na, vu buwa kpm kaje ka Kaisa Magono wa! Uza da baci dem u gonukoi kaci ka ne magono, utokulalu u Kaisa da!”

¹³ An Bilatu panai ili i'ya a'ari utono, aku u wutukpai Yesu a ulanga u da a ka isa Ulanga u da a Kirai n Atali (N Tsi'arama tani “Gabata”). Eyi kpm u dusuki a karatsu ka afada a ulanga u kuwa ku tsugono.

¹⁴ N kaara a kaci ka Kain ka Afofi ka Abiki a Upasambana ka.

Aku Bilatu tonukoi aza a Yahuda yi, “Magono ma de ma na!”

¹⁵ Aku a worukpoi cika, “Wuna ni! Wuna ni! Wandambana ni!”

U wece le, “Ya ciga mu n wandambana magono ma de da?”

Adarakpi a pige a wushuki, “Tsa n magono ma roku ma ma wurai Kaisa wa.”

¹⁶ Aku Bilatu naka le Yesu tsara a ba a wandambana yi.

A wandambanai Yesu

(*Matiyu 27:32-44; Marku 15:21-32; Luka 23:26-43*)

Pini nala, asoje yi a bidyai Yesu a lazai n eyi.

¹⁷ An wa wuta a ilyuci yi, aku u cangai mawandambani ma ne ubana a asu u da a ka isa Mako ma Kaci. (Asu vi a tsu isa ta u da dem “Golugota”† n Tsi'arama).

¹⁸ Nte a varai Yesu pini n ikusa. Nala dem a yankai aza a kuwa ku a'ali a roku ama a re, ya dem a kapashi ka te, Yesu aya a mere ma le.

¹⁹ Bilatu zuwa le a zuwa iryoci a mawandamgbani mi. I danai, “YESU UZA U NAZARA, MAGONO MA AZA A YAHUDA.”

²⁰ A korongu ta i'ya hal kutatsu: i kagita n Tsiyahuda, n Tsiroma, aku n Tsiheline.† Ama ushani a yan ta i'ya kaneshi, kpaci a asu u da a wandamgbanaɪ Yesu vi, wari mbari n ilyuci yi wa.

²¹ Adarakpi a pige a tonukoi Bilatu, “Kotsu vu korongu ‘Magono ma aza a Yahuda wa,’ shegai korongu ‘Vuma u na u danai aya Magono ma aza a Yahuda.’ ”

²² Bilatu wushunku le, “N korongu ta u da nala, kpm nala wa woko.”

²³ An asoje yi a varai Yesu ikusa a mawandamgbani, aku a bidyai aminya a ne a pecei a da a asu u kunishi, kasoje dem ka tsarai ka te. A bidyai dem matogo ma bululu ma ne ma mari kunya ku te ka a cai ili i'ya i bidyai a zuba ubana a iyamba.

²⁴ Aku asoje yi a dansai utyoku u le, “Tsa kara ka wa. Asaka tsu varanki ka uruta tsara tsu wene uza da wa tsara ka.” Nala gita ta tsara udani u Tagarada u Kashila u na u woko mayun:

“A pecei aminya a va,
aku a varanki matogo ma va uruta.” ◇

Nala tani asoje yi a yain.

²⁵ Mma u Yesu u shamgba ta a ikengi i mawandamgbani mi kabolo n anukakenu a ne, n Meri uka u Kulofa. Meri Magadaliya wa ta dem pini kushani.

²⁶ Katoni ka Yesu wa ciga cika ka dem pini kushani evu na mma u Yesu vi. An Yesu wene le

◇ 19:24 Ishp. 22:18.

gba, u tonukoi mma u ne, “Vuma u na aya maku ma vunu gogo-na.”

²⁷ U tonukoi kpam katoni ki, “Mma u vunu u da na gogo-na.” Pini nala, katoni ki ka bidyai mma vi ubana a kuwa ku ne.

Ukpa u Yesu

(*Matiyu 27:45-56; Marku 15:33-41; Luka 23:44-49*)

²⁸ Yesu reve ta gogo-na u kotso de manyan ma ne. Shegai an wa ciga u shadangu udani u Tagarada u Kashila, aku u danai, “Ma pana ta kakuli!” ◇

²⁹ Kadele ka pini ushadangi n mini ma cinwi ma kalam, aku asoje yi a ukai pini kashaku, a sirai ka a kalangu, a radagbai ka ubana a una u ne.

³⁰ An u comoi ma, aku u danai, “A kotso de.” Aku u varai kaci ka ne a iyamba, pini nala, uma u ne u wutai.

A sapai Yesu a mabele

³¹ Kain ka Afofi ka, kain ka wansa baci Ashibi kpam a doku ta ka kalen kpaci kain ka Abiki a Upasamgbana† ka. An u wokoi aza a Yahuda bawu a ka ciga ikyamba yi i woko pini a mawandamgbani n kain ka Ashibi, a foloi Bilatu tonuko asoje a koduso a'ene a aza da a'ari a mawandamgbani mi. Aku kpam a takpusa ikyamba yi a zuba u mawandamgbani mi.

◇ **19:28** Ishp. 69:21; Ishp. 22:15. † **19:31** Abiki a Upasamgbana a ka fuda ta a ka woko ko kain ka eni ka baci a asuvu a a'ayin a shindere. Adama a nala, Abiki a Upasamgbana yi a kana ta a kain ka Ashibi a kayen ka a wandamgbani Yesu, pini nala, aku a doki kain ki kalen.

³² Asoje yi a gitai a kofusoi a'ene a ama a re aza da a'ari a apashi a re a Yesu yi.

³³ Shegai an a rawai ara Yesu, a cina yi cina u kuwa de, a kodo a'ene a ne wa.

³⁴ Uza u te a asuvu a asoje yi u bidyai masari ma ne u sapai yi n ma a mabele. Aku mpasa n mini ma wutai.

³⁵ Tsu reve ta ukuna vi mayun da, kpaci uza da u wenei u da a'ayin a da ukuna vi u gitai aya u danai. U tonuko tsu ta tsara i wushuku.

³⁶ Ukuna vi u gitai ta tsara udani u Tagarada u Kashila u woko mayun: “Ko katele ka te ka ne ka la ka kodo wa.” ◇

³⁷ Tagarada u Kashila kpam dem u dana ta, “A ka webele ta uza da a sapai n masari.” ◇

Kacida ka Yesu

(Matiyu 27:57-61; Marku 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸ An nala wurai, Isuhu u Arimatiya, u wecei Bilatu ko wa asaka u bidya ikyamba i Yesu. (Isuhu katoni ka Yesu ka shegai a ukpawunsi, kpaci wa pana ta uwonvo u azapige a aza a Yahuda.) Bilatu wushuku ta, pini nala, Isuhu vi u lazai u ba u cangai ikyamba yi u lazai n i'ya.

³⁹ Nikodimu uza da wari u tuwai ara Yesu n kayin ki u soku yi ta. U tukoi ili i magulani i utsunku akushe icun kure i'ya i rawai evu n uratsanaka amangatawun (100).

⁴⁰ Ama a re a na yi a bidyai ikyamba i Yesu a cacai i'ya ukyawan n aminya kabolo n ili i magulani

◇ 19:36 Uwt. 12:46; Mkc. 9:12; Ishp. 34:20. ◇ 19:37 Zak. 12:10.

yi. Tyoku ɗa aza a Yahuda a tsu yan ɗa la vi a ka cidangu baci kakushe.

⁴¹ Asu u uwandamgbanasa vi wa ta evu n kashina ka ndanga, a asu u da wari n kasaun ka savu ka bawu kotsu a zuwai pini uza.

⁴² An u wokoi Kain ka Afofi ka kahu Abiki a Upasamgbana kpam kasaun ki kari evu, aku a ukai ikyamba i Yesu pini.

20

U'yangā u Yesu a ukpa

(Matiyu 28:1-8; Marku 16:1-8; Luka 24:1-12)

¹ N kpasani ku kain ka kagita ka a'ayin a shindere; wata, kain ka Aladi, Meri Magadaliya banai a kasaun ki, u wenei a gindalakpa de katali ki a giduwaɗi unā u kasaun vi.

² Aku u sumai ugono a asu u Simo Bituru n katoni ka roku, uza da Yesu cigai, u tonuko le, “A bidya de Asheku a kasaun ki, kpam tsu reve a asu u da a zuwa yi wa!”

³ Bituru n katoni ki a lazai ubana a kasaun ki.

⁴ A'ari ilyadi gba le, aku katoni ki ka wurai Bituru u lasa yi urawa pini a kasaun ki.

⁵ An u kelikei u webelei a asuvu, u wenei aminya a kacida yi uzuwi, shegai u uwa pini wa.

⁶ Aku Simo Bituru rawai u uwai pini a asuvu. U wenei aminya a kacida yi uzuwi.

⁷ Aku kpam u wenei kakashi ka a palakai upetiwa'eshi u Yesu vi, a katalai ka a asu u ne kau.

⁸ Aku katoni ka ka gitai urawa a kasaun ki, eyi dem u uwai. U wenei kpam u wushuki Yesu 'yanga de a ukpa.

⁹ (Kotsu a'ari a reve an Tagarada u Kashila u danai u kana ta Yesu 'yanga a ukpa wa.)

¹⁰ Aku atoni yi a gonoi a kuwa.

*Meri Magadaliya wenei Yesu
(Matiyu 28:9-10; Marku 16:9-11)*

¹¹ Shegai Meri shamgbai a ulanga u kasaun vi, n u sayi. U kelikei u webelei a asuvu a kasaun ki.

¹² U wenei atsumate a zuba a re pini, a ukai aminya a eri. Aku a dusuki a asu u da ikyamba i Yesu i'ari caupa. Uza u te a asu u kaci uza u te k pam a asu u a'ene.

¹³ A wece yi, “Ndya i zuwai va sa?”

U wushuki, “A bidya de Asheku a va, k pam n reve a asu u da a zuwa yi wa.”

¹⁴ An Meri danai nala, aku u kpatalai u wenei Yesu kushani pini a asu vi, shegai u reve an aya wa.

¹⁵ Yesu wece yi, “Ndya i zuwai va sa? Ya va zama?”

Meri n u wundi uza da wa kirana n kashina ka ndanga ki aya, aku u danai, “Uzapige, vu bidya baci ikyamba i ne, ma folo vu, tonuko mu tsara n bana n bidya.”

¹⁶ Yesu tonuko yi, “Meri.”

Meri kpatalai ara ne u danai, “Rabboni!” (Wata, “kawenishiki ka va” n Tsi'arama.)

¹⁷ Yesu tonuko yi, “Kotsu vu kana mu wa, kpaci kotsu n gono ara Tata wa. Shegai wala vu bana a asu u atoni a va vu tonuko le, ‘Ma gono ta ara Tata u va uza da dem wari Tata u de. Aya Kashila ka va, k pam aya dem Kashila ka de.’ ”

18 Aku Meri Magadaliya gonoi u tonukoi atoni yi u wene t̄a Asheku. U tonuko le kpam ili i'ya u tonuko yi.

Atoni a Yesu a wene yi

(Matiyu 28:16-20; Marku 16:14-18; Luka 24:36-49)

19 Pini n kayin ka Aladi ka nala ki, atoni yi a 6olomgbonoi a kunu aku a gidakusi itsutsu yi gba, kpaci a ka pana t̄a uwonvo u aza a Yahuda. Aku Yesu uwai u shamgbai a asuvu a le u danasa le, u danai, “Ndishi n shinga n rongo n aḍa.”

20 An u danai nala, aku u wenike le a'utsu a ḍa a'ari a akere a ne n a mabele ma ne. Atoni yi a shadangu t̄a n mazanga cika an a wenei Asheku.

21 U doki u danai, “Ndishi n shinga n rongo n aḍa. Tyoku ḍa Tata u va u suku mu, nala dem ma suku ḍa.”

22 Aku u fulaka le kuvi ku ne, u danai, “Wushai Kulu Keri.

23 Aza ḍa baci i cimbusukai unyushi u cingi u le, Kashila dem ka cimbusuka le t̄a, kpam a woko de ucimbusuki. Aza ḍa baci kpam bawu i cimbusukai unyushi u cingi u le, Kashila dem ka cimbusuka le wa.”

Yesu n Toma

24 Uza u te a asuvu a Kupanamere yi; wata, Toma (uza ḍa a tsu isa Mapeshe), wari pini kabolo n ele wa, a'ayin a ḍa Yesu wenikei kaci ka ne vi.

25 An u rawai, atoni a ḍa a buwai vi a ka tonusuko yi, “Tsu wene t̄a Asheku!”

Shegai Toma danai, “Ma wushuku wa she n wene a'utsu a ḍa a vara yi n ikusa yi, n uka pini

kujubu ku va, kpam n uka kukere ku va a mabele ma ne.”

²⁶ An a yain a'ayin a shindere, aku atoni yi a doki a bolomgbonoi a kunu ki, Toma pini dem kabolo n ele. A gidakusu ta dem itsutsu yi tyoku da a yain caupa, pini nala, Yesu tuwai u shamgbai a mere ma le. U danasa le u danai, “Ndishi n shinga n rongo n ada.”

²⁷ Aku u tonukoi Toma, “Wene akere a va, uka kujubu ku vunu a a'utsu yi. Uka kukere ku vunu pini a mabele ma va. Asaka ukpada u uwushuku vu wushuku.”

²⁸ Toma wushuki, “Ada Asheku a va n Kashila ka va.”

²⁹ Aku Yesu tonuko yi, “Vu wushuku ta an u wokoi vu wene mu. Aza da a wushuki bawu a wene mu, a ka yan ta ipeli i mayun.”

Ili i'ya i zuwai Yahaya korongi tagarada na

³⁰ Atoni a Yesu a wene yi ta u yansai ikunesavu ushani i'ya bawu a korongi a asuvu a tagarada u na.

³¹ N korongu ta ikuna i na yi tsara i wushuku an Yesu aya Kawauwi Maku ma Kashila, kpam adama a da i wushuki n eyi, ya tsara ta uma.

21

Ibilili ushadangi n adan

¹ Aku Yesu tuwai u doki u wenikei kaci ka ne a asu u atoni a ne a ikengi i Kushiva ku Galili.* Tyoku da ukuna vi u gitai da na:

* **21:1** Kushiva ku Tibariya kala ka dem ka Kushiva ku Galili.

² Atoni a ne ushani alya a pini: Simo Bituru, n Toma (uza ɗa a tsu isa Mapeshe), n Nataniya u Kanan u Galili, na mmuku n Zabidi, n atoni a re a roku.

³ Simo Bituru tonukoi aza ɗa a buwai vi, “Ma bana ta ukanasa adan.”

Aku a danai, “Tsa bana ta dem kabolo n avu.” Aku a lazai a asuvu a kpatsu ku le. Shegai a kana ko i te wa n kayin ka nala ki.

⁴ An kain ka wansai n usana u de, aku Yesu shamgbai a ikengi i kushiva, shegai atoni yi a reve an Yesu ɗa wa.

⁵ U isa le u danai, “Ama a va, i kana gbam adan?”

A wushuki, “A'a.”

⁶ Aku u tonuko le, “Vutalaji ibilili i de a kapashi ka ulyaki ka kpatsu ki, ya kana ta.” Aku a yain nala, a fuda gbam a rono ibilili yi wa kpaci adan a da pini ushani.

⁷ Aku katoni ka Yesu wa ciga vi u tonukoi Bituru, “Asheku a da!” An u panai a danai Asheku a da, aku u ukai matogo ma ne (kpaci wari u mondo ta ma an wa yan manyan), aku u radugi u rukpai pini a mini mi.

⁸ Atoni a da a buwai vi a rawai a kpatsu ki, aku a ka bana ibilili yi ushadangi n adan. A'ari mbari n kagida wa, evu n iyadi amangatawun (100) i'ya.

⁹ An atoni yi a wutai a kpatsu ki, a wenei wa ta n ilikulya, kpam wa zungu adan a akina.

¹⁰ Aku Yesu danai, “Tukoi adan a roku a asuvu a da i kana vi.”

¹¹ Aku Simo Bituru gonoi a kpatsu ki u rono ibilili yi ubana a kagida. Adan a pige amangatawun n amangarenkupa n a tatsu (153) a da a'ari pini, gba n nala ibilili yi i kara wa.

¹² Yesu tonuko le, “Tuwaj̄i i lyai ilikulya.” Ko uza u te a asuvu a atoni yi u kawan u wece yi, “Ada yai?” wa, kpaci a reve t̄a Asheku a da.

¹³ Aku Yesu banai u bidyai burodi u n̄aka le. U n̄aka le kpam dem adan yi.

¹⁴ Tatsu da la vi an Yesu wenikei kaci ka ne ara le an u 'yangai a ukpa.

Yesu n Bituru

¹⁵ An a kotsoi ulya ilikulya, Yesu wecei Simo Bituru, “Simo maku ma Yahaya, va ciga mu kapala n uciga u da atoni a na a ka ciga mu?”

U wushuki, “Eye, Asheku, vu reve t̄a ma ciga vu.”

Yesu danai, “Lin̄aka mmuku ma ncon n va.”

¹⁶ Yesu doki u wecikei u ire, “Simo maku ma Yahaya, va ciga mu?”

Bituru wushuki, “Eye, Asheku, vu reve t̄a ma ciga vu!”

Yesu danai, “Kirana n̄a ncon n va.”

¹⁷ U doki u wecikei utatsu, “Simo maku ma Yahaya, va ciga mu?”

Aku Bituru namgbai katsuma an Yesu wece yi hal kutatsu u da wa ciga yi. Aku u tonukoi Yesu, “Asheku, vu reve t̄a ko ndya wa. Vu reve t̄a ma ciga vu.”

Yesu tonuko yi, “Lin̄aka ncon n va.”

¹⁸ Mayun n tonuko vu, a'ayin a da vari kalobo, vu tsu uka t̄a aminya n kaci ka vunu vu bana a asu u da dem va ciga vu bana. Shegai vu kutsa baci, va barakpa t̄a akere a vunu uza roku u uka vu, u rono vu ubana a asu u da bawu va ciga vu bana.”

¹⁹ (Yesu dana t̄a nala tsara u wenike tyoku da Bituru wa kuwa tsara u n̄aka Kashila tsupige.) Aku Yesu tonukoi Bituru, “Tono mu!”

²⁰ Bituru yiralakpai aku u wenei katoni ka Yesu wa ciga vi wa tono le, aya kpam dem uza da u rafai evu n Yesu an a ka lya ilikulya aku u wecikei, “Asheku, ya uza da wa neke vu vi?”

²¹ An u wene yi, u wecei Yesu, “Asheku, ndya ya tuwa ya gita n eyi?”

²² Yesu wushunku yi, “N da baci ma asaka yi n uma hal a'ayin a da ma gono, ndya i birika vu? Avu gai tono mu.”

²³ Aku alabari a kyawain a asu u atoni a da eyi nala vi wa kuwa wa. Shegai Yesu dana da u danai eyi na wa kpada ukuwa wa. Dana da gai u danai, “N da baci ma asaka yi n uma hal a'ayin a da ma gono, ndya i birika vu?”

²⁴ Katoni ka nala ki aya u dansai gba ili i na yi. U korongi i'ya, kpam tsu reve ta ukuna u mayun u da wa dansa.

²⁵ Yesu yansa ta ili i roku ushani. A da baci a ka korongu gba ili i na yi a itagarada, a uwene u va kabala ka la a likimba ka ka bidya i'ya wa.

**Kazuwamgbani ka savu n Tsikimba n a6on a
da a dangasai a kazuwamgbani ka cau
New Testament in Tsikimba (NI:kdl:Tsikimba)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsikimba

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsikimba

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

a4f6a28b-3d6d-50b4-a81b-06ae05a66010